

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Bakalářská práce

2018

Barbara Žáčková

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

**Reflexe ČSSD a hnutí ANO v médiích před volbami do Poslanecké
sněmovny v říjnu 2017**

Bakalářská práce

Autor práce: Barbara Žáčková

Studijní program: Mediální studia

Vedoucí práce: Mgr. Zbyněk Vlasák

Rok obhajoby: 2018

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 30. dubna 2018

Barbara Žáčková

Bibliografický záznam

ŽÁČKOVÁ, Barbara. *Reflexe ČSSD a hnutí ANO v médiích před volbami do Poslanecké sněmovny v říjnu 2017*. Praha, 2018. 58 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií. Vedoucí práce: Mgr. Zbyněk Vlasák.

Rozsah práce: 126 393 znaků

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá reflexí ČSSD a hnutí ANO a analýzou článků o obou politických subjektech v českém tisku v období dvou měsíců před volbami do Poslanecké sněmovny v říjnu 2017. Tyto politické subjekty byly vybrány proto, že v dubnu roku 2017 patřily na základě průzkumů veřejného mínění mezi favority voleb. Teoretická část práce pojednává o politickém systému České republiky, představuje oba politické subjekty, jejich předvolební program pro říjnové volby a jejich historii. Pro lepší pochopení kontextu jsou zmíněny i některé důležité události, ke kterým došlo před volbami. Dále se teoretická část věnuje minulým volbám do Poslanecké sněmovny v roce 2013 a také mediální teorii. Praktická část představuje vybrané deníky, v analýze byly použity deníky Blesk, Hospodářské noviny, Mladá fronta DNES a Právo. Praktická část dále popisuje metodologii užitou v kvantitativní analýze, přičemž zkoumáno bylo pouze zpravodajství, nikoli publicistika. V analýze jsem se zaměřila na objektivitu článků, prostor věnovaný oběma stranám a politikům za obě strany a také na kritiku. Praktická část představuje výsledné údaje jak v tabulkách, tak i v grafech, předkládá jejich interpretaci a shrnuje závěry, zmíněn je i konečný výsledek říjnových voleb.

Annotation

This bachelor thesis is a reflection on the ČSSD and the ANO movement and it analyses both political entities in the Czech press during the two months prior to the election to the Chamber of Deputies in October 2017. These two political entities were chosen because they were leading in the opinion polls in April 2017. The theoretical part presents the political system of the Czech Republic, both political entities, their election programmes for the election in October and their history. For a better understanding of the context of the election, some important events which happened prior to the election are mentioned. Further, the theoretical part describes the previous election to the Chamber of Deputies and media theory. The practical part presents the dailies chosen for the analysis – Blesk, Hospodářské noviny, Mladá fronta DNES and Právo. Further, the practical part describes the methodology used in the quantitative analysis; the focus was on news, not on opinion journalism. In the analysis, the objectivity of the articles, the space dedicated to both entities and politicians and the criticism were examined. The practical part describes the data in tables and graphs, offers their interpretation and conclusion and also, the final result of the election is mentioned.

Klíčová slova

ANO, Andrej Babiš, ČSSD, objektivita, Bohuslav Sobotka, volby do Poslanecké sněmovny v říjnu 2017, vyváženost

Keywords

ANO, Andrej Babiš, ČSSD, objectivity, Bohuslav Sobotka, election to the Chamber of Deputies in October 2017, impartiality

Title

Reflection of ČSSD and ANO movement in the media before the election to the Chamber of Deputies in October 2017

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala Mgr. Zbyňku Vlasákovi za cenné rady a ochotu při vedení této bakalářské práce.

Obsah

1	ÚVOD	1
2	TEORETICKÁ ČÁST.....	3
2.1	Politický systém České republiky.....	3
2.1.1	Legislativní moc	3
2.1.2	Výkonná moc	5
2.1.3	Soudní moc.....	6
2.2	Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2013	7
2.2.1	Volební systém	7
2.2.2	Předčasné volby v roce 2013.....	8
2.2.3	Výsledky předčasných voleb v roce 2013	8
2.3	Historie vybraných politických stran.....	9
2.3.1	ANO	9
2.3.2	ČSSD.....	11
2.4	Předvolební program	15
2.4.1	Předvolební program hnutí ANO	15
2.4.2	Předvolební program ČSSD	16
2.5	Události před volbami	17
2.5.1	Vládní krize	17
2.5.2	„Triumvirát“ v ČSSD	18
2.5.3	Trestní stíhání A. Babiše	18
2.6	Vztah médií a politiky	19
2.6.1	Zobrazování politiky v médiích	19
2.6.2	Funkce médií v politice	20
2.6.3	Nastolování agendy, priming a rámování	20
2.6.4	Zpravodajství.....	22
2.6.5	Dvoustupňový tok komunikace.....	23
3	PRAKTICKÁ ČÁST	24
3.1	Představení vybraných deníků.....	24
3.1.1	Blesk.....	24
3.1.2	Hospodářské noviny	24
3.1.3	Mladá fronta DNES.....	25
3.1.4	Právo.....	26
3.2	Metodologie výzkumu	27
3.2.1	Kvantitativní obsahová analýza	27
3.2.2	Výzkumný proces.....	27

3.3	Výsledky a jejich interpretace	34
3.3.1	Celkový počet článků v daných médiích.....	34
3.3.2	Strana dominující článkům – H_1	35
3.3.3	Celkové vyznění článků – H_2	36
3.3.4	Nejčastěji vystupující politici – H_3	39
3.3.5	Praha.....	41
3.3.6	MF Dnes a Andrej Babiš – H_4	41
3.3.7	Rozhovory	42
3.3.8	Výsledky voleb.....	44
4	ZÁVĚR.....	45

1 ÚVOD

V této bakalářské práci se zabývám reflexí hnutí ANO a ČSSD v období před volbami do Poslanecké sněmovny v říjnu 2017 a jejich zastoupením ve vybraných celostátních denících. Tyto dvě strany tvořily po čtyři roky před volbami spolu s KDU-ČSL koalici, jejich vztahy se však kvůli mnohým kauzám vyostřily a z dřívějších politických partnerů se stali velcí rivalové. Tyto dva politické subjekty jsem si vybrala také proto, že podle průzkumu agentury STEM z dubna roku 2017 patřily mezi favority voleb.¹

Důvodem pro výběr tématu byla i jeho aktuálnost, parlamentní volby se konaly na podzim loňského roku a v době odevzdání tezí stále několik měsíců do voleb zbývalo. Téma je aktuální i nyní, jelikož k polovině dubna 2018 stále nebyla vláda sestavena. Kromě zájmu o politickou scénu byla dalším důvodem pro volbu tohoto tématu jeho důležitost, protože je nezbytné, aby společnost měla fungující nestranná média.

Na podobné téma bylo provedeno více výzkumů, např. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání zadala analýzu zpravodajství před krajskými a senátními volbami v roce 2016 v ČT a ČRo, kterou zpracovalo Centrum pro mediální studia (CEMES) při Fakultě sociálních věd UK.² O této analýze se v poslední době ve veřejném prostoru hodně diskutovalo. Z výsledků vyplynulo, že Česká televize věnuje více prostoru TOP 09, než by odpovídalo postavení strany, a naopak znevýhodňuje např. KSČM.³ Metodologie této analýzy i její výsledek se však setkaly s kritikou, Česká televize ve svém prohlášení poukazuje na nedostatky analýzy.⁴

Mezi další studie se zaměřením na nestrannost v období voleb a před nimi patří např. analýza objektivity a vyváženosti ČRo 1 během prezidentských voleb v roce 2013, kterou

¹ STEM – volební preference – duben 2017. *STEM* [online]. 26. 4. 2017 [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: <https://www.stem.cz/stem-volebni-preference-duben-2017>

² Analýza vyváženosti ČT a ČRo vzbuzuje kritiku. *Jeden svět na školách* [online]. [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <https://www.jsns.cz/projekty/medialni-vzdelavani/bulletin-medialni-vzdelavani/medialni-lahodka/analyza-ct-cro-kratka>

³ ZÁHRADNICKÁ, Eva. Česká televize a Český rozhlas loni zvýhodňovaly TOP 09, zjistila analýza. *IDNES.cz* [online]. 20. 12. 2017 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/ceska-televize-cesky-rozhlas-zvyhodneni-top-09-analyza-pp9-/domaci.aspx?c=A171220_151222_domaci_fer

⁴ Česká televize. *Reakce České televize na Analýzu předvolebního vysílání České televize a Českého rozhlasu (Krajské a senátní volby 2016): Shrnutí hlavních nedostatků analýzy* [online]. [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: http://img.ceskatelevize.cz/press/4827.pdf?_ga=2.136490608.1121599896.1523892515-1095780950.1444932698

zpracovala Katedra mediálních studií a žurnalistiky FSS MU v Brně,⁵ kdy analýza neprokázala porušování pravidel objektivit.⁶

Pro analýzu v této bakalářské práci byly zvoleny články ve čtyřech denících po dobu dvou měsíců před volbami. Mezi zkoumané deníky patřil Blesk, Hospodářské noviny, Mladá fronta DNES a Právo. V rozsahu zpracovávaných článků jsem se odchýlila od tezí. Původně jsem zamýšlela zkoumat rovněž týdeníky Reflex, Respekt a Týden a doba pro analýzu všech článků měla být čtyři měsíce před volbami, tento časový úsek jsem však zkrátila na dva měsíce a výzkum omezila pouze na deníky, jelikož se toto časové období i množství zkoumaných článků ukázalo jako dostatečný vzorek pro základní analýzu a rozbor situace. Snížila jsem tedy rozsah zpracovávaného materiálu a výzkum jsem také omezila pouze na pražská vydání; regionální mutace do výzkumu zahrnuty nebyly. Ve výzkumu jsem sledovala celkový počet článků věnovaný oběma subjektům, vyznění článků pro oba politické subjekty, prostor pro kritiku nebo nejčastěji vystupující politiky.

V teoretické části práce se věnuji politickému systému České republiky, volbám do PSP ČR v roce 2013 a dále historii a předvolebnímu programu obou politických subjektů. Oproti tezím jsem do teoretické části zařadila ještě některé události, ke kterým došlo před volbami, a to pro lepší pochopení jejich kontextu. Poslední podkapitolou teoretické části je vztah médií a politiky.

V praktické části představuji jednotlivé deníky, jejich čtenáře a čtenost, následuje metodologie výzkumu a zkoumané proměnné. Poslední částí je interpretace dat a následně jsou zmíněny i výsledky parlamentních voleb.

V práci vycházím z odborné literatury z oblasti politologie a mediálních studií, dále ze dvou diplomových prací a také z elektronických zdrojů zejména v případě, kdy se pojednává o událostech z politiky. Všechny prameny jsou řádně citovány a jejich úplný seznam je uveden v závěrečné části práce.

⁵ URBÁNIKOVÁ, Marína a Jaromír VOLEK. *Prezidentské volby ve vysílání ČRo 1: Analýza objektivit a vyváženosti vybraných pořadů odvysílaných ČRo 1 Radiožurnál mezi 15.12. 2012 a 26.1. 2013* [online]. 2013. 135 s. [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: http://media.rozhlas.cz/_binary/02949763.pdf

⁶ Tamtéž, s. 66

2 TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Politický systém České republiky

Česká republika je parlamentní demokracií. Ústředními ústavními orgány republiky jsou prezident, vláda, Parlament a Ústavní soud.⁷ Základní rámec pro fungování republiky stanovuje Ústava a Listina základních práv a svobod.⁸

Zdrojem moci v republice je dle Ústavy lid, který ji vykonává „prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní“.⁹

2.1.1 Legislativní moc

Legislativní moc vykonává Parlament České republiky, který je tvořen Poslaneckou sněmovnou (dolní komora) a Senátem (horní komora). Dolní i horní komora jsou usnášeníschopné, pokud se sejde alespoň jedna třetina jejich členů.¹⁰

Poslanecká sněmovna

Poslanecká sněmovna je tvořena dvěma sty poslanci, kteří mají čtyřletý mandát a jsou voleni poměrným volebním systémem. Poslancem se může stát občan České republiky starší 21 let,¹¹ aktivní volební právo je stejně jako u ostatních typů voleb stanoveno na 18 let. Uplatňuje se princip neslučitelnosti funkcí, kdy jedna osoba nemůže mít zároveň poslanecký a senátorský mandát, dále např. poslanec či senátor nemůže vykonávat URBÁNIKOVÁ, Marína a Jaromír VOLEK. *Prezidentské volby ve vysílání ČRo 1: Analýza objektivitu a vyváženosti vybraných pořadů odvysílaných ČRo 1 Radiožurnál mezi 15.12. 2012 a 26.1. 2013* [online]. 2013, 135 s. [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: http://media.rozhlas.cz/_binary/02949763.pdf prezidentskou funkci, funkci soudce a další.¹² Poslanci mají imunitu, která se vztahuje na hlasování a projevy ve Sněmovně, za něž nemůže být zákonodárce postížen, aby tak byla zajištěna jeho naprostá nezávislost.¹³ Dále nemůže být trestně stíhán, ovšem Sněmovna jej může pro daný případ

⁷ VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA. *Politický systém České republiky*. 2. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-337-6. S. 249.

⁸ Tamtéž, s. 190

⁹ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.: Hlava druhá. Čl. 2. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#c25-a>

¹⁰ VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA. *Politický systém České republiky*. 2. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-337-6. S. 255.

¹¹ KOLÁŘ, Petr a Petr VALENTA. *Parlament České republiky: Poslanecká sněmovna*. Praha: Ivan Král – Nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-87324-00-4. S. 30.

¹² Tamtéž, s. 36

¹³ Tamtéž, s. 34

imunity zbavit. Zadržen může být zákonodárce i v případě, že byl dopaden bezprostředně při páchání trestného činu.¹⁴

Zvolení poslanci se sdružují v poslaneckých klubech dle své stranické příslušnosti,¹⁵ dále Sněmovna disponuje výbory, o jejichž obsazení se vyjednává po volbách. Mezi výbory patří např. Mandátový a imunitní výbor, který dohlíží na to, zdali mandát poslance nezanikl a zdali byli zákonodárci platně zvoleni, nebo Volební výbor, v jehož kompetenci je výběr kandidátů do Rady České televize a do Rady Českého rozhlasu.¹⁶

Senát

Senát je tvořen 81 senátory, kteří mají šestiletý mandát, přičemž každé dva roky se volí a obměňuje jedna třetina Senátu.¹⁷ Senátorem se může stát občan České republiky starší 40 let. Volební systém je většinový. Úkolem Senátu je „působit jako protiváha k případným radikálním politickým výkyvům v Poslanecké sněmovně a přispívat tím k vyšší kontinuitě zákonodárského procesu a k lepšímu zajišťování zájmové a názorové plurality“.¹⁸ Senát se spolu se Sněmovnou spolupodílí na tvorbě zákonů. Návrh zákona postoupený Sněmovnou mohou senátoři schválit, zamítnout, vrátit s pozměňovacími návrhy, nebo se jím nezabývat.¹⁹

Zákonodárský proces

Poslanci mají zákonodárskou iniciativu, návrh zákona může podat jeden poslanec či skupina poslanců.²⁰ Navržený zákon následně prochází prvním, druhým a třetím čtením, mezitím se k němu vyjadřuje navrhovatel zákona, výbor, který jej projednával, a probíhají rozpravy.²¹

¹⁴ KOLÁŘ, Petr a Petr VALENTA. *Parlament České republiky: Poslanecká sněmovna*. Praha: Ivan Král – Nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-87324-00-4. S. 34.

¹⁵ Tamtéž, s. 45

¹⁶ Tamtéž, s. 42

¹⁷ VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA. *Politický systém České republiky*. 2. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-337-6. S. 211.

¹⁸ Tamtéž, s. 252

¹⁹ BUREŠ, Jan, Jakub CHARVÁT, Petr JUST a Martin ŠTEFEK. *Česká demokracie po roce 1989: Institucionální základy českého politického systému*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4283-0. S. 163–164.

²⁰ KOLÁŘ, Petr a Petr VALENTA. *Parlament České republiky: Poslanecká sněmovna*. Praha: Ivan Král – Nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-87324-00-4. S. 52.

²¹ Tamtéž, s. 52

Poslanci spolu se senátory zákony schvalují. Pro schválení zákona je zapotřebí nadpoloviční většina přítomných poslanců,²² ovšem existují výjimky. Např. u ústavního zákona je zapotřebí souhlasu tří pětin poslanců, tedy 120, nadpoloviční většina všech poslanců musí vyslovit svůj souhlas kupříkladu pro přijetí válečného stavu.²³ Běžný zákon schválený Sněmovnou je následně postoupen horní komoře, která jej může přijmout, zamítnout nebo vrátit Poslanecké sněmovně s pozměňovacími návrhy. Poslanecká sněmovna pak o zákonu hlasuje znovu a pro schválení zákona je v tomto případě zapotřebí nadpoloviční většina všech poslanců.²⁴

Zákon následně musí podepsat prezident České republiky, který má právo veta.

Poslanecká sněmovna má dále kontrolní funkci vůči vládě, již vyslovuje důvěru či nedůvěru a má pravomoc tzv. interpelací, jedná se o pokládání dotazů vládě či jejím členům.²⁵ Poslanci spolu se senátory dříve volili prezidenta republiky, ovšem po přijetí zákona č. 275/2012 Sb. volí prezidenta občané v přímé volbě.

2.1.2 Výkonná moc

Výkonnou moc tvoří prezident a vláda.²⁶

Prezident

Prezident je hlavou státu, jeho funkce je reprezentativní. Prezidentem se může stát občan České republiky starší 40 let. Jak již bylo zmíněno výše, dříve prezidenta volily obě komory Parlamentu, dle zákona č. 275/2012 Sb. je prezident volen přímo občany, přičemž první přímá volba se uskutečnila v roce 2013.

Prezident má imunitu, za své činy neodpovídá, „nemůže být zadržen ani trestně stíhán“,²⁷ vyjma případu velezrady. Některé pravomoci vykonává samostatně a nepotřebuje

²² VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA. *Politický systém České republiky*. 2. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-337-6. S. 255.

²³ KOLÁŘ, Petr a Petr VALENTA. *Parlament České republiky: Poslanecká sněmovna*. Praha: Ivan Král – Nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-87324-00-4. S. 48.

²⁴ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.: Hlava druhá. Čl. 47. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#c25-a>

²⁵ KOLÁŘ, Petr a Petr VALENTA. *Parlament České republiky: Poslanecká sněmovna*. Praha: Ivan Král – Nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-87324-00-4. S. 59–60.

²⁶ BUREŠ, Jan, Jakub CHARVÁT, Petr JUST a Martin ŠTEFEK. *Česká demokracie po roce 1989: Institucionální základy českého politického systému*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4283-0. S. 165.

²⁷ Tamtéž, s. 165–166

k nim souhlas předsedy vlády, jde např. o jmenování či odvolání premiéra a dalších členů vlády, veto zákonů nebo jmenování soudců Ústavního soudu.²⁸ Jiné pravomoci vykonává „v součinnosti s vládou“,²⁹ jedná se např. o ratifikaci mezinárodních smluv, jmenování generálů, udělování státních vyznamenání apod.³⁰

Vláda

Vláda je nejvyšším orgánem výkonné moci.³¹ Skládá se „z předsedy vlády, místopředsedů vlády a ministrů“.³² Prezident premiéra pověřuje sestavením vlády. Vláda se odpovídá Poslanecké sněmovně, která jí vyjadřuje důvěru a která jí zároveň může kdykoli vyslovit nedůvěru.³³ Premiér udává směr politiky, koordinuje činnost ministerstev, ale „nesmí přímo zasahovat do činnosti ministerstev“.³⁴ Vláda je nejčastějším návrhatelem zákonů a pouze ona smí podat návrh zákona o státním rozpočtu.³⁵

2.1.3 Soudní moc

Soudní moc je tvořena Ústavním soudem a dále obecnými soudy, v jejichž čele je Nejvyšší soud.³⁶

Ústava České republiky stanovuje, že „Ústavní soud je soudním orgánem ochrany ústavnosti“.³⁷ Ústavní soud rozhoduje např. o „zrušení zákonů nebo jejich jednotlivých ustanovení, jsou-li v rozporu s ústavním pořádkem“, dále se zabývá stížnostmi „orgánů územní samosprávy proti nezákonnému zásahu státu“ nebo ověřuje volbu senátorů

²⁸ BUREŠ, Jan, Jakub CHARVÁT, Petr JUST a Martin ŠTEFEK. Česká demokracie po roce 1989: Institucionální základy českého politického systému. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4283-0. S. 168.

²⁹ Tamtéž, s. 168–169

³⁰ Tamtéž, s. 169

³¹ BUREŠ, Jan, Jakub CHARVÁT, Petr JUST a Martin ŠTEFEK. Česká demokracie po roce 1989: Institucionální základy českého politického systému. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4283-0. S. 173.

³² VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA. *Politický systém České republiky*. 2. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-337-6. S. 271.

³³ BUREŠ, Jan, Jakub CHARVÁT, Petr JUST a Martin ŠTEFEK. Česká demokracie po roce 1989: Institucionální základy českého politického systému. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4283-0. S. 173.

³⁴ VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA. *Politický systém České republiky*. 2. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-337-6. S. 271.

³⁵ Tamtéž, s. 271

³⁶ BUREŠ, Jan, Jakub CHARVÁT, Petr JUST a Martin ŠTEFEK. Česká demokracie po roce 1989: Institucionální základy českého politického systému. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4283-0. S. 174.

³⁷ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.: Hlava druhá. Čl. 83. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#c25-a>

a poslanců.³⁸ Tvoří jej patnáct soudců, které jmenuje prezident republiky se souhlasem Senátu na období deseti let.³⁹

Obecné soudnictví tvoří Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud spolu s okresními soudy, krajskými soudy a vrchními soudy.⁴⁰

2.2 Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2013

2.2.1 Volební systém

Volby do Poslanecké sněmovny probíhají „na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním“.⁴¹ Jak již bylo zmíněno výše, do Poslanecké sněmovny se volí systémem poměrným, což má kořeny již v první republice, jelikož „poměrný volební systém napomáhá tvorbě pluralitního politického systému“.⁴²

Aby se politická strana dostala do Sněmovny, musí získat alespoň 5 % hlasů, to je dáno tzv. uzavírací klauzulí, např. v případě koalice dvou stran je nutno získat 10 %.⁴³ Od roku 2002 se pro přepočítání hlasů na mandáty používá d'Hondtova metoda, která je výhodnější pro velké strany,⁴⁴ jelikož těmto stranám pro přepočítání na jeden poslanecký mandát stačí získat méně hlasů, než musí získat strany malé. Tento systém byl zaveden v období tzv. opoziční smlouvy stranami ČSSD a ODS.

Strana rozhoduje o pořadí svých členů na kandidátní listině, voliči mohou ale v rámci dané politické strany, jíž dají hlas, udělit až čtyři preferenční hlasy vybraným kandidátům.⁴⁵

³⁸ BUREŠ, Jan, Jakub CHARVÁT, Petr JUST a Martin ŠTEFEK. Česká demokracie po roce 1989: Institucionální základy českého politického systému. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4283-0. S. 175.

³⁹ Tamtéž, s. 174

⁴⁰ Tamtéž, s. 175

⁴¹ KOLÁŘ, Petr a Petr VALENTA. *Parlament České republiky: Poslanecká sněmovna*. Praha: Ivan Král – Nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-87324-00-4. S. 28.

⁴² VODÍČKA, Karel a Ladislav CABADA. *Politický systém České republiky*. 2. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-337-6. S. 210.

⁴³ KOLÁŘ, Petr a Petr VALENTA. *Parlament České republiky: Poslanecká sněmovna*. Praha: Ivan Král – Nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-87324-00-4. S.30.

⁴⁴ ZLATKOVSKÝ, Michal. Víc mandátů pro ANO, trest za rozdrobené síly. Co způsobuje D'Hondtova metoda přepočtu hlasů ve volbách. *iROZHLAS.cz* [online]. 24. říjen 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/volby/svobodni-a-zeleni-ve-snemovne-vyzkousejte-si-co-udela-posun-petiprocentni_1710240615_zlo

⁴⁵ KOLÁŘ, Petr a Petr VALENTA. *Parlament České republiky: Poslanecká sněmovna*. Praha: Ivan Král – Nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-87324-00-4. S. 30.

2.2.2 Předčasné volby v roce 2013

Volby, které se konaly v roce 2013, byly předčasné. Původně se měly konat až o rok později v roce 2014. Důvodem změny termínu bylo rozpuštění Poslanecké sněmovny prezidentem republiky k 28. srpnu 2013. Pro rozpuštění sněmovny hlasovalo 140 poslanců.⁴⁶

Rozpuštění Poslanecké sněmovny předcházela vláda koalice ODS, TOP 09, VV a později LIDEM pod vedením premiéra Petra Nečase.^{47,48} Premiér v červnu 2013 podal demisi v důsledku zásahu Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu na Úřadu vlády a tzv. kauze Nagyová.⁴⁹ Prezident Zeman vytvořením úřednické vlády pověřil Jiřího Rusnoka, jeho vláda však nedokázala získat důvěru.⁵⁰ Předčasné volby se konaly ve dnech 25. a 26. října 2013.⁵¹

2.2.3 Výsledky předčasných voleb v roce 2013

Vítězem předčasných voleb se v roce 2013 stala ČSSD se ziskem 20,45 %, hnutí ANO se s 18,65 % umístilo na druhém místě. Do Poslanecké sněmovny se dostaly ještě strany KSČM, TOP 09, ODS, Úsvit přímé demokracie a KDU-ČSL. I zde můžeme vidět zvýhodnění větších stran dle d'Hondtovy metody. ČSSD ve volbách získala 1 016 829 hlasů (20,45 %) a bylo jí přiděleno 50 mandátů. Naopak KDU-ČSL, nejmenší strana, která se do Poslanecké sněmovny ještě dostala, získala 336 970 hlasů (6,78 %), ale pouze 14 mandátů.⁵² ČSSD na jeden mandát tedy potřebovala 20 336,5 hlasu, zatímco v případě KDU-ČSL to bylo přes 24 069 hlasů na jeden mandát.

⁴⁶ Rozpuštění Poslanecké sněmovny. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 28. srpen 2013 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=5827>

⁴⁷ Koaliční smlouva. *Vláda České republiky* [online]. 12. červenec 2010 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/dulezite-dokumenty/koalici-smlouva-74245/>

⁴⁸ RICHTER, Jan a Mírko KAŠPAR. Nová strana Karolíny Peake ponese jméno LIDEM – liberální demokraté. *iROZHLAS.cz* [online]. 3. květen 2012 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/nova-strana-karoliny-peake-ponese-jmeno-lidem---liberalni-demokrate_201205032130_mkaspar

⁴⁹ Předčasné volby do Poslanecké sněmovny 2013. *Aktualne.cz* [online]. 23. srpen 2013 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/domaci/predcasne-volby-do-poslanecke-snemovny-2013/r~i:wiki:3882/>

⁵⁰ KOPECKÝ, Josef. Rusnokova vláda důvěru nezískala, už v říjnu budou nové volby. *IDNES.cz* [online]. 7. srpen 2013 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/rusnokova-vlada-neziskala-duveru-poslancu-f28-/domaci.aspx?c=A130807_152816_domaci_kop

⁵¹ Rozpuštění Poslanecké sněmovny. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 28. srpen 2013 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=5827>

⁵² Výsledky voleb v České republice: Volby do Poslanecké sněmovny 2013 (konečné výsledky). *IDNES.cz* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://volby.idnes.cz/poslanecka-snemovna-2013.aspx>

Vládní koalici nakonec utvořily strany ČSSD, ANO a KDU-ČSL pod vedením premiéra Bohuslava Sobotky.⁵³

2.3 Historie vybraných politických stran

V této kapitole se budu věnovat historii politických stran. ČSSD je strana s dlouhou tradicí sahající až do 19. století, naproti tomu hnutí ANO je v politice nové.

2.3.1 ANO

ANO má ve srovnání s ČSSD kratší historii, na politické scéně je nováčkem, proto historii této strany bude věnováno i o trochu méně prostoru.

Od roku 2010 se kromě tradičních stran na politické scéně objevují i nové politické subjekty, které jsou „úzce spjaty s osobou svého zakladatele, politického podnikatele, jehož jsou politickým projektem.“⁵⁴ Patří mezi ně Věci veřejné, Úsvit přímé demokracie a posléze i ANO 2011.⁵⁵ Jsou to tzv. strany – firmy, které lze popsat i jako novodobé elitní strany.⁵⁶

Sdružení Akce nespokojených občanů bylo založeno v roce 2011,⁵⁷ v roce následujícím pak oficiálně vzniklo hnutí ANO 2011.⁵⁸

Roli na vzestupu anti-establishmentových stran sehrála tehdejší častá stranická patronáž, tedy jmenování straníků do veřejných funkcí,⁵⁹ ztráta důvěry občanů v instituce, přesvědčení o politické krizi i míra korupce.⁶⁰ Právě vůči korupci se hnutí ANO vymezilo, na webových stránkách tohoto hnutí se uvádí následující informace: „Iniciativa ANO vznikla spontánně na podzim roku 2011 poté, co Andrej Babiš v médiích promluvil o systémové

⁵³ Koaliční smlouva mezi ČSSD, hnutím ANO 2011 a KDU-ČSL na volební období 2013–2017. *Vláda České republiky* [online]. 29. leden 2014 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/dulezite-dokumenty/koalicni-smlouva-mezi-cssd--hnutim-ano-2011-a-kdu-csl-na-volebni-obdobi-2013--2017-115459/>

⁵⁴ CHARVÁT, Jakub a Petr JUST. *Krize politického stranictví a noví straničtí aktéři v české politice*. Praha, 2016. ISBN 978-80-87956-47-2. S. 77.

⁵⁵ Tamtéž, s. 77

⁵⁶ KLÍMA, Michal. *Od totality k defektní demokracii: Privatizace a kolonizace politických stran netransparentním byznysem*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2015. ISBN 978-80-7419-139-8. S. 46.

⁵⁷ Poslanecký klub ANO 2011. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=5700>

⁵⁸ Tamtéž

⁵⁹ CHARVÁT, Jakub a Petr JUST. *Krize politického stranictví a noví straničtí aktéři v české politice*. Praha, 2016. ISBN 978-80-87956-47-2. S. 80.

⁶⁰ Tamtéž, s. 80–81

korupci, která prorostla veřejnou správou.“⁶¹ Cíle „prosazení fungujícího státu a boj s korupcí“ jsou uvedeny i na webových stránkách PSP ČR k tomuto uskupení.⁶² Autoři Charvát a Just ve své publikaci přicházejí s paradoxem, kdy jsou to právě podnikatelské strany (jako VV a ANO 2011), které se ujímají boje s korupcí.⁶³

Jak již bylo výše zmíněno, subjekty tohoto typu jsou velmi spjaty s osobou svého zakladatele. Od vzniku hnutí je předsedou ANO Andrej Babiš, na stránkách hnutí lze nalézt jeho kompletní autobiografii, ve které popisuje své studium, svá zaměstnání a vyjadřuje se i ke kauzám s ním spjatým.

Hnutí ANO 2011 je centralizovaný subjekt založený shora.⁶⁴ Pro ANO 2011 je typický tzv. „antistranický sentiment“.⁶⁵ Toto uskupení se prezentuje jako politické hnutí, nikoli jako tradiční strana, proti tradičním stranám se vymezuje, ačkoli z hlediska své struktury a organizace se od klasických stran příliš neodlišuje.⁶⁶ Jeden ze sloganů hnutí byl „Nejsme jako politici, makáme.“⁶⁷

Pro hnutí je charakteristická i exkluzivita členství.⁶⁸ Autoři Charvát a Just to uvádějí na příkladu citace Věry Jourové, členky hnutí, která sdělila: „Kvantita není naší prioritou, máme zájem o lidi, kteří mají zkušenosti a silné profesní téma.“⁶⁹ Autoři dále upozorňují na poměrně složité podmínky, jež musí zájemci o členství splnit.⁷⁰

⁶¹ Historie ANO. ANO, bude líp. *Politické hnutí* [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/historie/>

⁶² Poslanecký klub ANO 2011. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=5700>

⁶³ CHARVÁT, Jakub a Petr JUST. *Krise politického stranictví a noví straničtí aktéři v české politice*. Praha, 2016. ISBN 978-80-87956-47-2. S. 84.

⁶⁴ KLÍMA, Michal. *Od totality k defektní demokracii: Privatizace a kolonizace politických stran netransparentním byznysem*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2015. ISBN 978-80-7419-139-8. S. 313.

⁶⁵ CHARVÁT, Jakub a Petr JUST. *Krise politického stranictví a noví straničtí aktéři v české politice*. Praha, 2016. ISBN 978-80-87956-47-2. S. 78.

⁶⁶ Tamtéž, s. 78

⁶⁷ ŠÍDLO, Jindřich. Nejsme jako ústava, makáme. *IRozhlas.cz* [online]. 12.12.2017 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/nejsme-jako-ustava-makame_1712121757_mos

⁶⁸ CHARVÁT, Jakub a Petr JUST. *Krise politického stranictví a noví straničtí aktéři v české politice*. Praha, 2016. ISBN 978-80-87956-47-2. S. 87.

⁶⁹ ODS ztratila tři tisíce členů, Babiš láká více než Peake. *IDNES.cz* [online]. 6.5.2013 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/ods-ztratila-tri-tisice-clenu-babis-laka-vice-nez-peake-ppw-/domaci.aspx?c=A130506_153744_domaci_hv

⁷⁰ CHARVÁT, Jakub a Petr JUST. *Krise politického stranictví a noví straničtí aktéři v české politice*. Praha, 2016. ISBN 978-80-87956-47-2. S. 87.

Co se financování týká, do hnutí investoval Andrej Babiš a sponzory se staly i společnosti spjaté s jeho holdingem Agrofert.⁷¹ Sponzoring znamenal vysoký zdroj příjmu a v roce 2013 vedlo hnutí ANO 2011 ze všech stran tu nejdražší kampaň.⁷² Po vstupu do parlamentu tohoto uskupení již sponzoři nebyli klíčovým zdrojem příjmu.⁷³

Klíma ve své publikaci v souvislosti s hnutím ANO 2011 upozorňuje na jeden negativní fakt: „Jedná se o unikátní souběh politické, ekonomické a mediální moci.“⁷⁴

Pro pochopení kontextu voleb a analyzovaných článků bude níže pojednáno ještě o vládní krizi a trestním stíhání Andreje Babiše.

2.3.2 ČSSD

Počátky české sociální demokracie sahají až do 40. let 19. století, kdy probíhaly protesty a nepokoje v továrnách či do revolučního roku 1848.⁷⁵ V 60. letech 19. století pak vznikají „první odborové a vzdělávací spolky továrního dělnictva“,⁷⁶ např. spolek Oul. Následně je v 70. letech založena Sociálnědemokratická dělnická strana v Rakousku,⁷⁷ v níž se angažují čeští sociální demokraté v rámci monarchie. Samostatná strana pak vzniká v 90. letech a nese název Československá sociálně demokratická strana dělnická.⁷⁸ Mezi její hlavními cíli byly požadavky demokratizace, dále pak reformy v sociální a pracovní oblasti.⁷⁹

Na počátku 20. století byla sociální demokracie velmi dobře organizovanou stranou „opírající se o masové odborové a družstevní struktury“.⁸⁰ Vývoj strany však přerušila 1. světová válka a následná Říjnová revoluce v Rusku v roce 1917. Po první světové válce

⁷¹ CHARVÁT, Jakub a Petr JUST. *Krise politického stranictví a noví straničtí aktéři v české politice*. Praha, 2016. ISBN 978-80-87956-47-2. S. 85.

⁷² Tamtéž, s. 86

⁷³ Tamtéž, s. 86

⁷⁴ KLÍMA, Michal. *Od totality k defektní demokracii: Privatizace a kolonizace politických stran netransparentním byznysem*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2015. ISBN 978-80-7419-139-8. S. 314.

⁷⁵ *Encyklopedie ČSSD. Z HISTORIE ČESKÉ SOCIÁLNÍ DEMOKRACIE: První krůčky (1870/71–1890)* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.historiecssd.cz/#1>

⁷⁶ Tamtéž

⁷⁷ *Za svobodu, spravedlnost a solidaritu. Dějiny sociální demokracie v českých zemích: Výstavní katalog*. Praha: Masarykova demokratická akademie, 2016. ISBN 978-80-87348-25-3. S. 16.

⁷⁸ *ENCYKLOPEDIJE ČSSD. Z HISTORIE ČESKÉ SOCIÁLNÍ DEMOKRACIE: Steinerova éra: Osamostatňování, vzrůstání a vzrůst (1890–1914) (1870/71–1890)* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.historiecssd.cz/#1>

⁷⁹ *Za svobodu, spravedlnost a solidaritu. Dějiny sociální demokracie v českých zemích: Výstavní katalog*. Praha: Masarykova demokratická akademie, 2016. ISBN 978-80-87348-25-3. S. 16.

⁸⁰ *ENCYKLOPEDIJE ČSSD. Z HISTORIE ČESKÉ SOCIÁLNÍ DEMOKRACIE: Steinerova éra: Osamostatňování, vzrůstání a vzrůst (1890–1914) (1870/71–1890)* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.historiecssd.cz/#1>

opět dochází k přejmenování strany, která v tomto období nese název Československá sociálně demokratická strana dělnická.⁸¹

V roce 1921 se strana štěpí, odděluje se od ní radikální Komunistická strana Československa,⁸² jejímž cílem bylo v Československu uskutečnit socialistickou revoluci dle sovětského vzoru.⁸³ Během první republiky vstupují sociální demokraté do koalic, snaží se prohlubovat demokracii, zabývají se např. školstvím, sociální péčí nebo pozemkovou reformou.⁸⁴

Po Mnichovské dohodě v září 1938 sociální demokraté působí v rámci Národní strany práce, jež byla „konsenzuální opozicí“ vůči Straně národní jednoty.⁸⁵ Po okupaci Německem v březnu roku 1939 pak strana přechází do ilegality, působí např. v Petičním výboru Věrní zůstaneme (PVVZ) a účastní se domácího odboje.⁸⁶ Za druhé světové války zahynulo mnoho členů strany i členů vedení. „Nacistické pronásledování nepřežilo na tři tisíce sociálnědemokratických funkcionářů.“⁸⁷

Sociální demokracie měla i po druhé světové válce dva cíle, a to demokracii a socialismus, jejich heslem bylo: „Demokracie naše cesta, socialismus náš cíl.“⁸⁸ Po válce se do popředí dostávají sociální otázky, do politiky se promítá zkušenost lidí z druhé světové války. I sociální demokracie se zaměřuje na pozemkovou reformu, znárodnování, avšak orientuje se i na střední vrstvy obyvatelstva, aby získala další stoupence, jelikož u dělnictva získávají podporu především komunisté.⁸⁹ Strana tak prosazuje socializaci pouze velkého

⁸¹ *ENCYKLOPEDIÉ ČSSD. Z HISTORIE ČESKÉ SOCIÁLNÍ DEMOKRACIE: Národnostní otázka a vnitrostranický rozkol. Vznik ČSR (1914–1920)* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.historiecssd.cz/#1>

⁸² *Za svobodu, spravedlnost a solidaritu. Dějiny sociální demokracie v českých zemích: Výstavní katalog.* Praha: Masarykova demokratická akademie, 2016. ISBN 978-80-87348-25-3. S. 24.

⁸³ MACH, Vladimír. *Komunistická strana Československa (KSČ).* *Totalita.cz* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/vysvetlivky/s_ksc.php

⁸⁴ *Za svobodu, spravedlnost a solidaritu. Dějiny sociální demokracie v českých zemích: Výstavní katalog.* Praha: Masarykova demokratická akademie, 2016. ISBN 978-80-87348-25-3. S. 31.

⁸⁵ Tamtéž, s. 47

⁸⁶ Tamtéž, s. 47

⁸⁷ Tamtéž, s. 62

⁸⁸ MALÍŘ, Jirí a Pavel MAREK. *Politické strany: Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861-2004. II. díl: období 1938-2004.* Brno: Nakladatelství Doplněk, 2005. ISBN 80-7239-179-8. S. 1166.

⁸⁹ Tamtéž, s. 1166

majetku a slibuje podporu malopodnikatelům a živnostníkům.⁹⁰ Přejmenovala se na Československou sociální demokracii.⁹¹ Po druhé světové válce funguje na politické scéně pouze šest politických stran, které se sdružují do Národní fronty.⁹² Mezi tyto strany kromě sociálních demokratů patří Komunistická strana Československa, Československá strana národně socialistická, Československá strana lidová, Komunistická strana Slovenska a Demokratická strana.⁹³

V roce 1946 se uskutečnily demokratické volby do Parlamentu, ve kterých slavili úspěch komunisté se ziskem 40 % hlasů a 93 mandátů.⁹⁴ Volby naopak znamenaly neúspěch pro sociální demokraty, kteří získali přes 15 % hlasů a 37 mandátů.⁹⁵ Po únorovém převratu v roce 1948 byla strana násilně sloučena s KSČ,⁹⁶ někteří členové přestupují do KSČ,⁹⁷ ale řada členů sociální demokracie odchází do exilu nebo se stávají oběťmi politických represí.⁹⁸ Zbylé nekomunistické politické strany jsou pod kontrolou Národní fronty, kde má rozhodující slovo KSČ.⁹⁹

V roce 1968, v období tzv. Pražského jara, došlo k pokusům obnovit činnost strany, ovšem tyto snahy byly zastaveny srpnovou okupací Československa.¹⁰⁰ Na svou obnovu si strana musela počkat až do roku 1989, zaevidována byla v únoru roku 1990.¹⁰¹ Jejím sídlem se stal Lidový dům a v prvních letech tvořila polovinu všech členů starší generace, která si

⁹⁰ MALÍŘ, Jiří a Pavel MAREK. *Politické strany: Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861-2004. II. díl: období 1938-2004*. Brno: Nakladatelství Doplněk, 2005. ISBN 80-7239-179-8. S. 1166.

⁹¹ Tamtéž, s. 1166

⁹² VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA. *Politický systém České republiky*. 2. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-337-6. S. 80.

⁹³ Tamtéž, s. 80

⁹⁴ KREJČÍŘÍK, Milan. Volby 1946. *Totalita.cz* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/volby/volby_1946.php

⁹⁵ KREJČÍŘÍK, Milan. Volby 1946: Volební výsledky. *Totalita.cz* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/volby/volby_1946_07.php

⁹⁶ Československá sociální demokracie (ČSSD). *Totalita.cz* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/vysvetlivky/s_csd.php

⁹⁷ *ENCYKLOPEDIJE ČSSD. Z HISTORIE ČESKÉ SOCIÁLNÍ DEMOKRACIE: Třetí republika: Krátký okamžik limitovaného demokratického nadechnutí (1945–1948)* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.historiecssd.cz/#1>

⁹⁸ Za svobodu, spravedlnost a solidaritu. Dějiny sociální demokracie v českých zemích: Výstavní katalog. Praha: Masarykova demokratická akademie, 2016. ISBN 978-80-87348-25-3. S. 76.

⁹⁹ VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA. *Politický systém České republiky*. 2. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-337-6. S. 81.

¹⁰⁰ Za svobodu, spravedlnost a solidaritu. Dějiny sociální demokracie v českých zemích: Výstavní katalog. Praha: Masarykova demokratická akademie, 2016. ISBN 978-80-87348-25-3. S. 76.

¹⁰¹ MALÍŘ, Jiří a Pavel MAREK. *Politické strany: Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861-2004. II. díl: období 1938-2004*. Brno: Nakladatelství Doplněk, 2005. ISBN 80-7239-179-8. S. 1464.

prožila dobu perzekuce. Tito lidé „nepomýšleli už na politickou kariéru, radovali se ale z politických změn, obnovovacího sjezdu i účasti ve volbách (...).“¹⁰² Prvním předsedou strany se stal Jiří Horák.¹⁰³ V prvních polistopadových volbách v roce 1990 však strana získala pouze 4,11 % a do sněmovny se nedostala,¹⁰⁴ volby v roce 1992 rovněž nepřinesly velký úspěch,¹⁰⁵ a proto dochází změně ve funkci předsedy. Na začátku 1993 se předsedou strany stal Miloš Zeman.¹⁰⁶

V dalších letech byla strana již úspěšnější, ve volbách v roce 1996 získala druhé místo s 26,44 %, ¹⁰⁷ v letech 1998 a 2002 volby vyhrála.¹⁰⁸ Mezi lety 1998 a 2002 byla uzavřena tzv. opoziční smlouva, kdy byl menšinový kabinet ČSSD podporován pravicovou ODS.¹⁰⁹ Ve volbách v roce 2002 strana obsadila první místo, vedl ji v té době již Vladimír Špidla.¹¹⁰ Následně strana zaznamenala úspěch v krajských a senátních volbách.¹¹¹ Po druhém místě ve volbách však v roce 2006 odchází do opozice, ve vládě byla opět od začátku roku 2014 do voleb v roce 2017, a to pod vedením premiéra Bohuslava Sobotky.

Strana má ve svých stanovách kvóty na zastoupení žen a členů mladších 30 let. „V nejvyšším orgánu ČSSD mezi stranickými sjezdy musí být zastoupeno 25 % žen a 10 % procent mladých lidí do 30 let.“¹¹² Rovněž existuje blok Mladí sociální demokraté, který se stranou úzce spolupracuje a činnost strany ovlivňuje. Mezi mladými sociálními demokraty působili například pozdější premiéři Stanislav Gross či Bohuslav Sobotka.¹¹³

¹⁰² Za svobodu, spravedlnost a solidaritu. Dějiny sociální demokracie v českých zemích: Výstavní katalog. Praha: Masarykova demokratická akademie, 2016. ISBN 978-80-87348-25-3. S. 90.

¹⁰³ MALÍŘ, Jiří a Pavel MAREK. *Politické strany: Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861-2004. II. díl: období 1938-2004*. Brno: Nakladatelství Doplněk, 2005. ISBN 80-7239-179-8. S. 1464.

¹⁰⁴ Tamtéž, s. 1464

¹⁰⁵ Tamtéž, s. 1469

¹⁰⁶ Tamtéž, s. 1470

¹⁰⁷ Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 31.5. - 1.6.1996: Celkové výsledky hlasování. *Volby.cz* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/ps1996/u4>

¹⁰⁸ Za svobodu, spravedlnost a solidaritu. Dějiny sociální demokracie v českých zemích: Výstavní katalog. Praha: Masarykova demokratická akademie, 2016. ISBN 978-80-87348-25-3. S. 98.

¹⁰⁹ Tamtéž, s. 98

¹¹⁰ Tamtéž, s. 98

¹¹¹ Tamtéž, s. 105

¹¹² ÚVV ČSSD zvolil deset členů předsednictva a dovolil mladé i ženy. *ČSSD* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.cssd.cz/media/tiskove-zpravy/uvv-cssd-zvolil-deset-clenu-predsednictva-a-dovolil-mlade-i-zeny/>

¹¹³ MALÍŘ, Jiří a Pavel MAREK. *Politické strany: Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861-2004. II. díl: období 1938-2004*. Brno: Nakladatelství Doplněk, 2005. ISBN 80-7239-179-8. S. 1467.

2.4 Předvolební program

2.4.1 Předvolební program hnutí ANO

Předvolební program hnutí ANO má celkem 45 stran. Začíná poselstvím předsedy hnutí, Andreje Babiše. Zmiňuje v něm počátky svého hnutí, dobu kmotrů, lobbistů a církevních restitucí, vůči nimž se vymezil. Zdůraznil, že své hnutí vybudoval od nuly. Babiš se v programu velmi negativně vymezuje vůči premiéru Bohuslavu Sobotkovi: „Ten se nám nakonec odvděčil tím, že naše hnutí začal permanentně špinit a ze mě udělal svého osobního nepřítele, kterého je potřeba zničit. Například prvním zákonem v této zemi namířeným proti konkrétnímu politikovi, jistě si pamatujete na Lex Babiš. A pak mě vyhodil z vlády. Ve snu mě nenapadlo, že premiér obětuje reputaci a práci úspěšného a celkem populárního kabinetu jen pro to, aby mě očernil a pokusil se tím zlepšit své straně klesající preference.“¹¹⁴

Program hnutí ANO obsahuje celkem 20 kapitol, z nichž Andrej Babiš v úvodu vyzdvihuje čtyři – bezpečnost, efektivní a hospodárny stát, investice do naší země, investice do našich lidí.¹¹⁵

V oblasti bezpečnosti chce ANO v kontextu migrační krize a teroristických útoků zvýšit výdaje na zpravodajské služby a na obranu, přičemž je nutné bránit vnější hranice EU. Co se řízení státu týká, hnutí vyzdvihuje snížení státního dluhu, což bylo údajně právě jeho zásluhou. I nadále chce strana bojovat proti korupci a klientelismu a zvyšovat transparentnost, dále chce zvyšovat digitalizaci služeb a podporuje e-government. V oblasti investic je jako priorita zmiňována dostavba silnic a dálnic, renovace vlakových nádraží nebo investice do jeslí, školek a domovů pro seniory. Investice do lidí znamená např. zvyšování platů učitelům a návrat prestiže tomuto povolání. Co se daní týká, u nízkopříjmových skupin chce ANO daně snížit, u vysokopříjmových skupin je chce naopak stabilizovat a nezvyšovat. Program se věnuje i oblasti zdravotnictví, kde se zdůrazňuje, že strana nechce zdravotnictví privatizovat, ale jejím cílem je zajistit dostupnou zdravotní péči všem a spravedlivě odměňovat pracovníky ve zdravotnictví.¹¹⁶

¹¹⁴ Program hnutí ANO pro volby do Poslanecké sněmovny 2017: *TEĎ NEBO NIKDY. TEN JEDINÝ PROGRAM, KTERÝ POTŘEBUJETE*[online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/file/edec/2017/09/program-hnuti-ano-pro-volby-do-poslanecke-snemovny.pdf>

¹¹⁵ Tamtéž

¹¹⁶ Tamtéž

2.4.2 Předvolební program ČSSD

Předvolební program ČSSD čítá celkem 36 stran. Začíná úvodním slovem volebního lídra strany, Lubomíra Zaorálka, s názvem „Česká republika, náš domov“.¹¹⁷ V úvodní části L. Zaorálek vyzdvihuje úspěchy strany v uplynulé vládě, např. zrušení poplatků u lékaře, zrušení druhého pilíře nebo snížení nezaměstnanosti. Na závěr však varuje, že se republika ocitá v bodě zlomu kvůli mezinárodním i technologickým změnám a apeluje na potlačení nerovnosti ve společnosti.¹¹⁸

Program strany je rozdělen do deseti kapitol, věnuje se např. tématům práce a zaměstnanosti, rodiny a seniorů, daňové politiky, zdravotnictví, školství, kultury a dalším oblastem.

Co se konkrétních programových bodů týká, strana chce např. v oblasti práce do roku 2022 zvýšit minimální mzdu na 16 tisíc korun a průměrnou mzdu alespoň na 40 tisíc korun. Dále chce zavést nemocenskou již od prvního dne nemoci. Strana chce radikálně změnit daňový systém a zavést progresivní zdanění. V oblasti péče o rodiny a seniory ČSSD navrhuje zavést novomanželské půjčky, zvýšit rodičovský příspěvek nebo zvýšit kvalitu sociálních služeb. Co se zdravotnictví týká, chce zabránit odchodu mladých lékařů do zahraničí a rozhodně nechce znovu zavádět poplatky u lékaře. Ve školství má v plánu zvýšit doktorandská stipendia, udržet bezplatné vysoké školství a podporovat pohybové aktivity. Co se bezpečnosti týká, odmítá ČSSD povinné kvóty na přerozdělování uprchlíků, hovoří o opatřeních k zastavení nelegální migrace nebo o modernizaci ozbrojených sil.¹¹⁹

Ve svém předvolebním programu se strana nezmiňuje o svém partnerovi ve vládě, hnutí ANO, a jeho lídrovi, Andreji Babišovi, ani se vůči němu nevymezuje.¹²⁰

Při srovnání obou programů můžeme vidět, že se obě strany věnují tématům bezpečnosti, které je společností vnímáno jako klíčové. Pro obě strany je prioritou i zdravotnictví nebo školství. Liší se např. v oblasti daňové politiky, kdy ČSSD chce zavést progresivní daň, kdežto ANO odmítá daně dále zvyšovat. Jak již bylo zmíněno výše, program

¹¹⁷ Volební program ČSSD pro volby 2017: Dobrá země pro život. ČSSD [online] [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.cssd.cz/data/files/program-210x210-seda.pdf>

¹¹⁸ Tamtéž

¹¹⁹ Tamtéž

¹²⁰ Tamtéž

ČSSD není útočný vůči ANO, naopak předseda hnutí ANO se razantně vymezuje vůči ČSSD a Bohuslavu Sobotkovi.

2.5 Události před volbami

Pro lepší pochopení kontextu voleb a analyzovaných článků je nutné v krátkosti zmínit některé klíčové události, které se během vlády koaličních partnerů ČSSD, ANO a KDU-ČSL odehrály. Konkrétně se budu věnovat odvolání Andreje Babiše z vlády, vzniku „triumvirátu“ v ČSSD a vydání A. Babiše a J. Faltýnka k trestnímu stíhání.

2.5.1 Vládní krize

V květnu 2017, tedy několik měsíců před parlamentními volbami, premiér Sobotka odvolal Andreje Babiše z vlády. Důvodem pro odvolání byly pochybnosti o Babišových podnikatelských aktivitách, šlo např. o nákup korunových dluhopisů společnosti Agrofert,¹²¹ jež jsou osvobozené od daní,¹²² o to, jak tuto společnost vůbec získal,¹²³ a dále o údajné úkolování novinářů píšících pro média, jež Babiš vlastnil.¹²⁴

Ve hře byla původně demise premiéra, kterou B. Sobotka chápal jako demisi celé vlády, ovšem prezident Zeman ji interpretoval pouze jako demisi premiéra a dle slov B. Sobotky by tento krok neměl smysl, jelikož by A. Babiš ve vládě zůstal.¹²⁵ Došlo tedy k odvolání A. Babiše a místo něj se ministrem financí stal Ivan Pilný ze stejné strany,¹²⁶ místopředsedou vlády pak Richard Brabec, ministr životního prostředí.¹²⁷

¹²¹ ČSSD zpochybnila Babišovo zbohatnutí. Sobotka mě chce odvolat, míní ministr. *iDNES.cz* [online]. 27. duben 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: [://zpravy.idnes.cz/analyza-cssd-babis-03s-domaci.aspx?c=A170427_090006_domaci_jw](http://zpravy.idnes.cz/analyza-cssd-babis-03s-domaci.aspx?c=A170427_090006_domaci_jw)

¹²² OTTO, Pavel. Čapí hnízdo není jediným Babišovým problémem. Připomeňte si další kauzy šéfa hnutí ANO Více na <http://zpravy.e15.cz/volby/volby-2017/capi-hnizdo-neni-jediny-babisovym-problemem-pripomente-si-dalsi-kauzy-sefa-hnuti-ano-1336088>. *E15* [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/volby/volby-2017/capi-hnizdo-neni-jediny-babisovym-problemem-pripomente-si-dalsi-kauzy-sefa-hnuti-ano-1336088>

¹²³ ČSSD zpochybnila Babišovo zbohatnutí. Sobotka mě chce odvolat, míní ministr. *iDNES.cz* [online]. 27. duben 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: [://zpravy.idnes.cz/analyza-cssd-babis-03s-domaci.aspx?c=A170427_090006_domaci_jw](http://zpravy.idnes.cz/analyza-cssd-babis-03s-domaci.aspx?c=A170427_090006_domaci_jw)

¹²⁴ Sobotka si demisi nakonec rozmyslel. Na Hrad poslal návrh s odvoláním Babiše. *Česká televize* [online]. 5. květen 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/2109644-sobotka-si-demisi-nakonec-rozmyslel-na-hrad-poslal-navrh-s-odvolanim-babise>

¹²⁵ Tamtéž

¹²⁶ ČTK. Zeman odvolal Babiše a ministrem financí jmenoval Pilného – záznam videopřenosu. *České noviny* [online]. 24. květen 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/zeman-odvolal-babise-a-ministrem-financi-jmenoval-pilneho-zaznam-videoprenosu/1488955>

¹²⁷ Tamtéž

Prezident Zeman ocenil Babišovu práci.¹²⁸ A. Babiš nařčení v dopise adresovaném Sněmovně odmítl.¹²⁹ V dopise např. uvádí okolnosti nákupu dluhopisů: „V žádném případě jsem neporušil zákony a vše bylo legální.“¹³⁰

2.5.2 „Triumvirát“ v ČSSD

V červnu 2017 došlo v rámci ČSSD k vytvoření tzv. triumvirátu. Bohuslav Sobotka se vzdal předsednictví v ČSSD, ale zůstal premiérem. Předsedou strany se stal Milan Chovanec a volebním lídrem Lubomír Zaorálek.¹³¹ Důvodem pro toto rozhodnutí byly klesající preference strany, např. podle květnového průzkumu v roce 2017 by strana získala pouze 14 %, ¹³² v průzkumu ze začátku června dokonce pouhých 10 %.¹³³ Toto rozhodnutí následovalo po tzv. vládní krizi, kdy B. Sobotka odvolal A. Babiše z vlády, což paradoxně více uškodilo ČSSD než hnutí ANO.¹³⁴ ČSSD se tímto krokem snažila zvrátit klesající preference.

Strana sázela na L. Zaorálka jakožto volebního lídra, jelikož oproti B. Sobotkovi vystupuje emotivněji a živěji a lépe působí v kontaktu s lidmi.¹³⁵

2.5.3 Trestní stíhání A. Babiše

Na začátku září 2017 byl Andrej Babiš spolu s místopředsedou hnutí ANO, Jaroslavem Faltýnkem, vydán k trestnímu stíhání. Šlo o případ možného dotačního podvodu

¹²⁸ Zeman odvolal Babiše a ministrem financí jmenoval Pilného – záznam videopřenosu. *České noviny* [online]. 24. květen 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/zeman-odvolal-babise-a-ministrem-financi-jmenoval-pilneho-zaznam-videoprenosu/1488955>

¹²⁹ KOPECKÝ, Josef. Sobotka se rozhodl pro překvapivé řešení: obětovat celou vládu. *IDNES.cz* [online]. 2. květen 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/sobotka-o-moznem-odvolani-babise-z-vlady-fdt-/domaci.aspx?c=A170502_095512_domaci_kop

¹³⁰ KOPECKÝ, Josef. Babiš odvrací vyhazov od Sobotky. Píše Sněmovně, jak koupil dluhopisy. *IDNES.cz* [online]. 28.4.2017 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/babis-usneseni-snemovny-poslanci-dopis-dluhopisy-hamacek-vysvetleni-1k5-/domaci.aspx?c=A170427_190528_domaci_kop

¹³¹ FROUZOVÁ, Kateřina. Sobotka rezignoval na post předsedy ČSSD. Babiš ho označil za zbabělce, který opouští potápějící se loď. *Hospodářské noviny* [online]. 14. červen 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-65767060-sledujeme-on-line-ceka-se-na-klicove-rozhodnuti-sobotky-opusti-celo-cssd-strana-se-musi-za-volebnim-lidrem-sjednotit-rika-chovanec>

¹³² Volební průzkum: Krize poškodila ČSSD, trochu ztratilo i ANO. *Echo24.cz* [online]. 24. květen 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/wJ9bU/volebni-pruzkum-krize-poskodila-cssd-trochu-ztratilo-i-ano>

¹³³ ČSSD v preferencích strmě padá. Kromě hnutí ANO jsou před ní také ODS a KSČM. *Česká televize* [online]. 4. červen 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/2139237-cssd-v-preferencich-strme-pada-krome-hnuti-ano-jsou-pred-ni-take-ods-a-kscm>

¹³⁴ Vládní krize nejvíce uškodila ČSSD, ukázal průzkum. ODS přeskočila komunisty. *IDNES.cz* [online]. 26. květen 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/cvwm-pruzkum-kveten-hnuti-ano-cssd-ods-dyq-/domaci.aspx?c=A170526_111710_domaci_ale

¹³⁵ BARTONÍČEK, Radek. Zaorálek je jako volební lídr ČSSD emotivnější než Sobotka. Nedaří se mu ale točit videa a na kampaň má málo času. *IHNED.cz* [online]. 7.8.2017 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-65838320-zaoralek-je-jako-volebni-lidr-cssd-emotivnejsi-nez-sobotka-nedari-se-mu-ale-tocit-videa-a-na-kampan-ma-malo-casu>

týkajícího se farmy Čapí hnízdo.¹³⁶ Oba nařčení odmítají a i jejich spolustraníci se vyjadřují v tom smyslu, že stíhání má hnutí poškodit před volbami,¹³⁷ např. ministr spravedlnosti Robert Pelikán z ANO v rozhovoru pro týdeník Respekt prohlásil: „Ale to, co říct mohu, je, že každý, kdo alespoň zdálky viděl, jak se vyšetřují takovéhle věci, tak mu musí být zcela zřejmé, že jediným možným důvodem pro žádost o vydání, podanou několik týdnů před volbami, může být ovlivnění těchto voleb. V tom má Andrej Babiš nepochybně pravdu.“¹³⁸

Stíhání Andreje Babiše a Jaroslava Faltýnka se stalo jedním z klíčových předvolebních témat.

2.6 Vztah médií a politiky

V této kapitole se budu věnovat vztahu médií a politiky, protože veřejnost se s politikou a politickými rozhodnutími seznamuje především skrze média.

2.6.1 Zobrazování politiky v médiích

Média politiku ovlivňují v tom, jakým způsobem zobrazují politické dění a jednotlivé politické aktéry. Způsob prezentace politiky závisí na tom, jakou roli si média v dané době a v daném kontextu přisvojují.¹³⁹ I když v zemi existuje svoboda projevu, je pro přežití médií důležitá ekonomická stránka, a jsou proto „závislá na inzerentech, jsou-li soukromá, a na zákonodárných orgánech, které určují podmínky jejich existence, jsou-li to média veřejné služby.“¹⁴⁰ Důsledkem takovéto situace je „personalizace politiky“, „dramatizace či konfliktnost“ a „depolitizace zobrazování politiky“.¹⁴¹

V České republice mezi média veřejné služby patří Česká televize, Český rozhlas a Česká tisková kancelář. Deníky zkoumané v bakalářské práci jsou však soukromé, je pro ně tedy důležitá ekonomická stránka a zaměřím se podrobněji mj. na celkové vyznění článků

¹³⁶ BŮNOVÁ, Michaela a Jakub KOTALÍK. Sněmovna vydala poslance Babiše a Faltýnka k stíhání kvůli Čapímu hnízdu. *IDNES.cz*[online]. 6.9.2017 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/snemovna-hlasovani-vydani-babis-faltynek-capi-hnizdo-p05-/domaci.aspx?c=A170905_145252_domaci_jkk

¹³⁷ Tamtéž

¹³⁸ UNDRÁ, Ondřej. V TOM MÁ BABIŠ NEPOCHYBNĚ PRAVDU. *Respekt* [online]. 19.8.2017 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2017/34/v-tom-ma-babis-nepochybn-pravdu?issueId=100233>

¹³⁹ KÖPPLOVÁ, Barbara a Jan JIRÁK. *Masová média. 2.*, přepracované vydání. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0743-6. S. 325.

¹⁴⁰ Tamtéž, s. 325

¹⁴¹ Tamtéž, s. 326

v MF DNES v souvislosti s vlastníkem tohoto periodika, kterým je od roku 2013 Babišův Agrofert, jež je však nyní ve svěrenském fondu.

Co se personalizace politiky týká, klade se více než dříve důraz např. na rodinný život politika, na jeho gesta či opakování určitých specifických výroků. V oblasti dramatizace se média snaží informovat o konfliktech mezi politiky nebo zobrazovat jejich bezprostřední reakce. Depolitizace znamená, že jde o prezentaci politiky zábavnou formou.¹⁴² Rodinnému nebo společenskému životu politiků se např. věnuje zkoumaný deník Blesk.

2.6.2 Funkce médií v politice

Jiráková a Köpplová vymezují tři způsoby, jak se média účastní politiky. Prvním bodem je, že mediální produkty mohou ovlivňovat vztah občanů k politikům,¹⁴³ dále se politici mohou pokusit ovlivnit média¹⁴⁴ a za třetí, zaměstnanci médií sami mohou pociťovat určitou moc a snažit se ovlivnit politické dění.¹⁴⁵

2.6.3 Nastolování agendy, priming a rámování

Myšlenku nastolování agendy lze vysledovat u W. Lippmanna již ve 20. letech 20. století, ačkoli on sám tento termín nikdy nepoužil.¹⁴⁶ Lippmann ve svém díle *Public Opinion* poukazyval na to, že veřejné mínění reaguje na prostředí, které je tvořeno zpravodajstvím v médiích.¹⁴⁷

Později tuto myšlenku rozvinuli Don Shaw a Maxwell McCombs, kteří se v roce 1968 zabývali prezidentskou předvolební kampaní ve městě Chapel Hill. „Ústřední hypotéza zněla, že masová média nastolují agendu témat politické kampaně, protože ovlivňují, jak voliči vnímají významnost témat.“¹⁴⁸ Tato hypotéza se opírá o to, že důležitá mediální témata se přenášejí do veřejného prostoru.¹⁴⁹ Výzkum byl prováděn na nerozhodnutých voličích.¹⁵⁰

¹⁴² KÖPPLOVÁ, Barbara a Jan JIRÁK. *Masová média*. 2., přepracované vydání. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0743-6. S. 325.

¹⁴³ Tamtéž, s. 327

¹⁴⁴ Tamtéž, s. 327

¹⁴⁵ Tamtéž, s. 327

¹⁴⁶ MCCOMBS, Maxwell. *Agenda setting: Nastolování agendy: masová média a veřejné mínění*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-591-2. S. 27–28.

¹⁴⁷ Tamtéž, s. 28

¹⁴⁸ Tamtéž, s. 29

¹⁴⁹ Tamtéž, s. 30

¹⁵⁰ Tamtéž, s. 30

Důležitost, kterou daným tématům přisuzovali voliči, odpovídala zastoupení daných témat v tisku.¹⁵¹

Následně byly provedeny i další výzkumy, např. v roce 1972 byl opět proveden výzkum v souvislosti s prezidentskými volbami, tentokrát ve městě Charlotte.¹⁵² Byl již propracovanější a prokázal, že hierarchie mediální agendy nastoluje hierarchii témat veřejné agendy.¹⁵³

Rozpracováním konceptu nastolování agendy je tzv. rámcování.¹⁵⁴ Rámcování znamená výběr a zdůraznění určitých atributů v souvislosti s konkrétním objektem.¹⁵⁵ „(...) lidé také objekty zasazují do rámců a přiřazují různou míru důležitosti atributům osob, veřejných témat i dalších objektů.“¹⁵⁶

Dalším důležitým pojmem je priming, kterým se rozumí zdůrazňování témat, jedná se o aspekt nastolování témat.¹⁵⁷ Hovoří se o něm především v souvislosti s předvolebním obdobím, kdy „se politikové snaží o to, aby byli spojováni s tématy, která jsou jejich silnou stránkou.“¹⁵⁸ Záležitosti, kterým je věnováno nejvíce pozornosti, „zaujímají také význačnější místo při veřejném hodnocení výkonu politických aktérů.“¹⁵⁹ Veřejnost tedy hodnotí politika nebo politickou stranu podle jejich projevů v těch nejdůležitějších otázkách.¹⁶⁰ Politikové se tak snaží zdůrazňovat své přednosti, a naopak neupozorňovat na své neúspěchy.¹⁶¹ Jak nastolování témat, tak priming je však složité prokázat.¹⁶²

V souvislosti s předvolebním kláním v České republice je možné poukázat na to, že jedním z nastolených témat bylo trestní stíhání A. Babiše, které figurovalo ve veřejném

¹⁵¹ MCCOMBS, Maxwell. *Agenda setting: Nastolování agendy: masová média a veřejné mínění*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-591-2. S. 31.

¹⁵² Tamtéž, s. 34

¹⁵³ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-096-8. S. 117.

¹⁵⁴ MCCOMBS, Maxwell. *Agenda setting: Nastolování agendy: masová média a veřejné mínění*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-591-2. S. 132.

¹⁵⁵ Tamtéž, s. 133

¹⁵⁶ Tamtéž, s. 133

¹⁵⁷ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. 4., rozšířené a přepracované vydání. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-574-5. S. 529.

¹⁵⁸ Tamtéž, s. 529

¹⁵⁹ Tamtéž, s. 529–30

¹⁶⁰ Tamtéž, s. 530

¹⁶¹ Tamtéž, s. 530

¹⁶² Tamtéž, s. 530

povědomí. Naproti tomu hnutí ANO těsně před volbami poukázalo na těžbu lithia, z čehož se stala kauza, v němž se toto hnutí snažilo poukázat na chyby ostatních politických aktérů.

2.6.4 Zpravodajství

Požadavky kladené na zpravodajství

V demokratické společnosti mají lidé o fungování médií určité představy. Mezi hlavní kritéria, která by mediální obsahy měly splňovat, patří objektivita, vyváženost a nestrannost.¹⁶³

Objektivitu lze dělit na faktičnost a nestrannost.¹⁶⁴ Faktičnost je tvořena kritérii pravdivosti a kritérii relevance.¹⁶⁵ Pravdivostí se rozumí věcná správnost a úplnost sdělení,¹⁶⁶ relevancí se rozumí, zdali jsou ve sdělení zahrnuty všechny informace a všichni aktéři, „zda nic podstatného nechybí nebo zda není opominut nějaký relevantní aktér události.“¹⁶⁷

Kritériem nestrannosti se myslí zpracování informací, nezkreslený pohled a to, zdali se k dané záležitosti mají možnost vyjádřit všichni aktéři, jichž se událost týká.¹⁶⁸ Pod nestrannost spadá vyváženost, tj. „proporční přístup aktérů do zpráv a jejich rovnocenné předvádění a hodnocení.“¹⁶⁹ Jednou ze zkoumaných kategorií v mém výzkumu byla i kategorie kritiky, kdo v článku kritizuje a kdo je kritizován, popř. kdo chválí a kdo je chválen.

Výzkumy zpravodajství

Provedené výzkumy ukazují, že se velká pozornost ve zpravodajství věnuje trestné činnosti, korupci nebo násilí.¹⁷⁰ Z výzkumu mediálního obrazu demonstrace v Londýně ke konci 60. let pak vyplynulo, že „médiá si už předem nastavují očekávaný rámec, který posléze zabraňuje adekvátnímu vnímání události a předem utváří její podobu a vyznění ve

¹⁶³ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-096-8. S. 143.

¹⁶⁴ Tamtéž, s. 143

¹⁶⁵ Tamtéž, s. 143

¹⁶⁶ Tamtéž, s. 143

¹⁶⁷ Tamtéž, s. 143–144

¹⁶⁸ Tamtéž, s. 146

¹⁶⁹ Tamtéž, s. 146

¹⁷⁰ JIRÁK, Jan a Blanka ŘÍCHOVÁ. *Politická komunikace a média*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0182-6. S. 26.

zpravodajství.“¹⁷¹ I ve zpravodajství před volbami se mezi tématy objevovalo trestní stíhání, korupce nebo otázka finanční správy.

Zajímavé je také zastoupení různých částí světa v médiích. Některé oblasti, např. západní Evropa nebo Spojené státy, jsou v médiích zastoupeny daleko častěji než např. Afrika či východní Evropa.¹⁷² I v analyzovaných článcích, pokud byla tématem zahraniční politika, se jednalo především o Evropskou unii.

2.6.5 Dvoustupňový tok komunikace

Předvolebním chováním voličů se zabývali také Paul Lazarsfeld, Bernard Berelson a Hazel Gaudetová, a to ke konci čtyřicátých let dvacátého století. Svou práci publikovali pod názvem *The People's Choice*. Ukázalo se, že voliči, kteří mají o svém kandidátovi jasno, sledují média, která podporují jejich názor.¹⁷³ Rovněž se ukázalo, že informace z médií nejprve putují k tzv. názorovým vůdcům, kterými je informace „zachycena, vybrána a zpracována“,¹⁷⁴ a tyto osoby pak šíří informace ve svém okolí, a ovlivňují tak názory ostatních.¹⁷⁵ Autoři následně dospěli k závěru, že na voliče, kteří se pro určitou stranu nebo určitého kandidáta rozhodli až později během předvolební kampaně, mají větší vliv lidé v jejich okolí než masová média.¹⁷⁶

¹⁷¹ JIRÁK, Jan a Blanka ŘÍCHOVÁ. *Politická komunikace a média*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0182-6.S. 27.

¹⁷² Tamtéž, s. 28

¹⁷³ Tamtéž, s. 213

¹⁷⁴ Tamtéž, s. 213

¹⁷⁵ Tamtéž, s. 80

¹⁷⁶ Tamtéž, s. 82

3 PRAKTICKÁ ČÁST

3.1 Představení vybraných deníků

3.1.1 Blesk

Blesk byl na trh uveden švýcarským vydavatelstvím Ringier a vychází od roku 1992.¹⁷⁷ Jedná se o bulvární deník, který předznamenal budoucí komercializaci českého tisku.¹⁷⁸ „Celobarevné noviny přinášejí přehledné aktuální zpravodajství, zajímavosti a senzace z domova i ze světa, doplněné řadou fotografií a přehlednou infografikou. Velký důraz Blesk klade na obsáhlá servisní témata s praktickými radami a doporučeními.“¹⁷⁹ Mezi rubriky Blesku patří Politika, Zahraničí, Společnost, Sport nebo Servis. V analýze bylo nejvíce článků čerpáno z rubriky Politika. Blesk vychází 6x týdně, rovněž vychází týdeník Nedělní Blesk, který však pro analýzu použit nebyl.

Prodaný náklad Blesku dle informací Unie vydavatelů z prosince 2017 činil 214 163 ks, čtenost činila 947 000 ks.¹⁸⁰ Jedná se o nejčtenější deník v Česku. Jeden výtisk stojí 13 Kč, páteční vydání, ve kterém je přiložen televizní program, stojí 17 Kč.

3.1.2 Hospodářské noviny

Hospodářské noviny byly založeny roku 1957 jakožto týdeník¹⁸¹ a už od svého vzniku se zabývaly ekonomickými tématy, od roku 1990 dále vycházejí jako deník.¹⁸²

Periodikum se věnuje všeobecnému zpravodajství a „ze všech českých deníků dávají největší prostor ekonomickým a byznysovým informacím, finančním trhům a servisu pro podnikatele.“¹⁸³ Mezi rubriky patří Extra, Události, Názory, Panorama, Podniky a trhy, Kultura a Autorská strana. Z těchto uvedených rubrik nebyly kódovány Názory a Autorská

¹⁷⁷ KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-698-8. S. 260.

¹⁷⁸ Tamtéž, s. 259–260

¹⁷⁹ Blesk. *Magaziny.cz* [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <https://blesk.magaziny.cz/#celypopis>

¹⁸⁰ *Tisková zpráva Unie vydavatelů 1.7.–17.12.* [online]. 8.2.2018 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: http://www.median.eu/cs/wp-content/uploads/docs/MP_2017_3_4Q_zprava.pdf

¹⁸¹ HRDLÍČKOVÁ, Lucie. *Historie Hospodářských novin a jejich vývoj v 1. a 2. období transformace tisku*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, KMS, 2010. 119 s. Vedoucí diplomové práce Doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc. S. 18.

¹⁸² Tamtéž, s. 18

¹⁸³ *Hospodářské noviny. Economia* [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/produkty-a-sluzby/hospodarske-noviny/>

strana, jakožto velmi publicisticky zaměřené rubriky. Vydavatelem deníku je *Economia*, a.s.¹⁸⁴

Dle údajů z roku 2012 většinu čtenářů tvoří se 71 % muži, přes 80 % čtenářů periodika je v produktivním věku a 50 % čtenářů má vysokoškolské vzdělání, dále polovina čtenářů HN žije v domácnostech s nejvyšší životní úrovní.¹⁸⁵

Dle informací Unie vydavatelů z prosince 2017 činí prodaný náklad *Hospodářských novin* 32 882 ks, čtenost pak 157 000.¹⁸⁶ V současné době vycházejí *Hospodářské noviny* pětkrát týdně od pondělí do pátku, víkendové vydání tedy není. Jeden výtisk stojí 25 Kč.

3.1.3 Mladá fronta DNES

Mladá fronta byla založena v roce 1945, od 50. let byl jeho vydavatelem Československý svaz mládeže, následně od roku 1970 Socialistický svaz mládeže.¹⁸⁷ V roce 1990 se vydavatelem listu stala Mladá fronta a dochází k přejmenování titulu na Mladá fronta DNES.¹⁸⁸ V současné době spadá pod vydavatelství MAFRA,¹⁸⁹ které v říjnu roku 2013 převzala společnost Agrofert Andreje Babiše.¹⁹⁰ V únoru 2017 Babiš převedl společnost Agrofert do svěřenského fondu.¹⁹¹

„Mladá fronta DNES je největší seriózní deník v České republice. Čtenářům přináší aktuální a kvalitní zpravodajství, užitečné servisní informace i oddechové čtení ve specializovaných přílohách a časopisech.“¹⁹² Mezi rubriky patří např. *Z domova*, *Ze světa*,

¹⁸⁴ *Naše tituly* [online]. [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/>

¹⁸⁵ PROFIL ČTENÁŘŮ HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN. *Economia* [online]. 2012 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: http://economia.ihned.cz/403/193/file/HN_mediaprojekt.pdf/

¹⁸⁶ *Economia*: Tištěné tituly. *Economia* [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/inzerce/tistene-tituly/>

¹⁸⁷ ČTK. Mladá fronta Dnes si připomíná 65. výročí vzniku. *Deník Referendum* [online]. 9.5.2010, , 1 [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <http://denikreferendum.cz/clanek/3457-mlada-fronta-dnes-si-pripomina-65-vyroci-vzniku>

¹⁸⁸ Mladá Fronta DNES. *VoxEurop* [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <http://www.voxeurop.eu/cs/content/source-profile/593-mlada-fronta-dnes>

¹⁸⁹ Portfolio. *Mediální skupina MAFRA* [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <https://www.mafra.cz/portfolio.aspx>

¹⁹⁰ Babiš: Místo Mafry jsem měl koupit Blesk, byla to chyba. *Aktuálně.cz* [online]. 17.10.2014 [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/babis-nakup-medialni-skupiny-mafra-agrofertem-byla-chyba/r~2aaa5fea562211e48ee3002590604f2e/>

¹⁹¹ Babiš převedl Agrofert do svěřenského fondu, dohlížet na něj bude i jeho partnerka. *Česká televize* [online]. 3. 2. 2017 [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/2028378-babis-prevedl-agrofert-do-sverenskeho-fondu-dohlizet-na-nej-bude-i-jeho-partnerka>

¹⁹² Mladá fronta DNES. *Mediální skupina MAFRA* [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <https://www.mafra.cz/portfolio.aspx?y=mafra/portfolio-mfd.htm>

Ekonomika, Kultura nebo Názory. V deníku rovněž vycházejí pravidelně přílohy, jsou to Ona DNES, Auto DNES, Rodina DNES, Víkend DNES a také TV magazín.¹⁹³

Mezi čtenáři MF DNES jsou téměř stejně zastoupeni muži a ženy (53 % a 47 %), jsou to většinou lidé se středoškolským nebo vysokoškolským vzděláním a jsou zde více zastoupeni čtenáři s vyššími příjmy.¹⁹⁴

Podle informací Unie vydavatelů z prosince 2017 činí prodaný náklad titulu 132 039 ks, čtenost pak 557 000.¹⁹⁵ Mladá fronta DNES vychází 6x týdně a jeden výtisk stojí 19 Kč.

3.1.4 Právo

Historie deníku Právo sahá až do roku 1920.¹⁹⁶ Periodikum vycházelo po celé dvacáté století pod názvem Rudé právo, během komunistické éry bylo tiskovým orgánem KSČ.¹⁹⁷ Deník vycházel i po roce 1989 a na Právo byl přejmenován v roce 1995.¹⁹⁸ „Právo je českým deníkem se zaměřením na seriózní a kvalitní zpravodajství z domova a zahraničí, z oblasti ekonomiky, zdravotnictví, školství či sportu. Deník Právo nabízí kromě rozsáhlého přehledu událostí také fundované komentáře a analýzy, reportáže a informace z regionů.“¹⁹⁹ Mezi rubriky patří Zpravodajství, Ze zahraničí, Trhy a ekonomika nebo Kultura. Deník vydává BORGIS, a.s.²⁰⁰

Polovině čtenářů Práva je mezi 45 a 65 lety, čtenáři jsou vzdělaní, více než polovina jich má vysokoškolské vzdělání nebo středoškolské vzdělání s maturitou a žijí v domácnostech „se středním a vyšším socioekonomickým statutem“.²⁰¹

¹⁹³ Mladá fronta DNES. *Mediální skupina MAFRA* [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <https://www.mafra.cz/portfolio.aspx?y=mafra/portfolio-mfd.htm>

¹⁹⁴ ČTENÁŘI DENÍKU MF DNES. *Mediální skupina MAFRA* [online]. 2017 [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: https://1gr.cz/data/soubory/mafra_all/A171113_TVE_002_MFD1723.PDF

¹⁹⁵ *Tisková zpráva Unie vydavatelů 1.7. - 17.12.* [online]. 8.2.2018 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: http://www.median.eu/cs/wp-content/uploads/docs/MP_2017_3_4Q_zprava.pdf

¹⁹⁶ ŠTEFKOVÁ, Jaroslava. Politická satira v tištěných médiích ve volebním roce 2006 a 2010. Praha, 2011, 83 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Jan Křeček, Ph.D. S. 28.

¹⁹⁷ Tamtéž, s. 28

¹⁹⁸ KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-698-8. S. 258.

¹⁹⁹ MEDIA KIT. Proč inzerovat v deníku PRÁVO? *Právo* [online]. 2013 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <http://www.pravo.cz/soubory/profil-ctenare.pdf>

²⁰⁰ Vydavatelství BORGIS, a.s. *Magaziny.cz* [online]. [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <https://www.magaziny.cz/vydavatelstvi/borgis-a-s/>

²⁰¹ Tamtéž

Prodaný náklad Práva dle informací Unie vydavatelů z prosince 2017 činil 76 112 ks, čtenost 240 000. Deník Právo vychází 6x týdně, jeden výtisk stojí 17 Kč.

3.2 Metodologie výzkumu

3.2.1 Kvantitativní obsahová analýza

Kvantitativní obsahová analýza je spjata s Bernardem Berelsonem, je to tradiční nástroj pro výzkum obsahu médií.²⁰² Tato metoda není spjata s osobou výzkumníka, je tudíž objektivní, přenositelná a výsledky výzkumu jsou ověřitelné.²⁰³

Kvantitativní výzkum se snaží o získání obecně platných zjištění.²⁰⁴ „Kvantitativní data mají často numerický charakter nebo jsou na čísla převáděna a mluvíme o nich jako o datech tvrdých.“²⁰⁵ Typická je pro tuto metodu i „vysoká míra strukturovanosti“, výsledky lze přehledně prezentovat v tabulkách nebo grafech²⁰⁶ a tato metoda se hodí pro zpracování velkého množství textů, nikoli však pro zpracování malého množství textů.²⁰⁷

3.2.2 Výzkumný proces

Výzkumný proces se skládá z několika po sobě jdoucích etap, které od sebe však nelze přísně oddělovat, jelikož některé kroky mohou probíhat zároveň.²⁰⁸ Na začátku je potřeba si stanovit výzkumné téma, které většinou bývá abstraktní a je třeba jej ještě upřesnit.²⁰⁹

Mým výzkumným tématem byla reflexe ČSSD a hnutí ANO 2011 ve volbách do PSP ČR v roce 2017. Konkrétně mě zajímalo to, jaký prostor vybrané deníky jednotlivým subjektům a konkrétním politikům věnovaly, která témata se před volbami v souvislosti s těmito stranami nejčastěji objevovala a zdali bylo celkové vyznění článků pro dané subjekty

²⁰² TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4. S. 103.

²⁰³ Tamtéž, s. 103

²⁰⁴ SEDLÁKOVÁ, Renata. *Výzkum médií: Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9. S. 52.

²⁰⁵ Tamtéž, s. 51

²⁰⁶ TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4. S. 103.

²⁰⁷ Tamtéž, s. 103

²⁰⁸ SCHULZ, Winfried, Helmut SCHERER, Lutz HAGEN, Irena REIFOVÁ a Jakub KONČELÍK. *Analýza obsahu mediálních sdělení. 2*, přepracované vydání. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0827-8. S. 31.

²⁰⁹ Tamtéž, s. 33

pozitivní, nebo negativní. Chtěla jsem stanovit také možné rozdíly v informování o jednotlivých stranách ze strany různých periodik.

Na základě zkušební kódování bylo stanoveno několik hypotéz:

H₁: Hnutí ANO bude v člancích dominovat častěji než ČSSD.

H₂: Články budou více kritické vůči hnutí ANO a budou vyznívat častěji negativně vůči ANO oproti ČSSD.

H₃: Předseda hnutí ANO bude v člancích figurovat častěji než předseda ČSSD.

H₄: Mladá fronta DNES bude hnutí ANO stranit.

Metoda a výběrový soubor

Dalším krokem výzkumu je operacionalizace, která zahrnuje metodu, pomocí které bude výzkum prováděn.²¹⁰ Jak již bylo zmíněno výše, kvantitativní obsahová analýza je ověřitelná metoda, jiný výzkumník při práci na stejném materiálu musí dojít ke stejným výsledkům.²¹¹ Je to označováno pojmem reliabilita. Ta určuje, „do jaké míry by data získaná v opakovaném měření za stejných podmínek byla shodná s předchozími.“²¹² Další pojem, validita, určuje, zdali naše měření skutečně postihuje charakter toho, co chceme zkoumat.²¹³

Operacionalizace začíná stanovením výběrového souboru a důležité je i stanovení časového úseku.²¹⁴ Původně jsem chtěla zkoumat čtyři deníky a tři týdeníky po dobu čtyř měsíců před volbami, ovšem jako dostatečný a reprezentativní vzorek pro výzkum se ukázaly vybrané čtyři deníky dva měsíce před volbami. Zkoumala jsem tedy období od pondělí 21. srpna do čtvrtka 19. října. Volby do Sněmovny se konaly následně v pátek 20. a v sobotu 21. října.

Pro výzkum byly vybrány deníky Blesk, Hospodářské noviny, Mladá fronta DNES a Právo. Všechny deníky jsou celostátní a jsou zde zastoupena jak seriózní, tak bulvární média, a proto nám pokrývají širokou paletu čtenářů. Bulvární Blesk je nejčtenějším deníkem

²¹⁰ SCHULZ, Winfried, Helmut SCHERER, Lutz HAGEN, Irena REIFOVÁ a Jakub KONČELÍK. *Analýza obsahu mediálních sdělení. 2*, přepracované vydání. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0827-8. S. 31.

²¹¹ Tamtéž, s. 34.

²¹² SEDLÁKOVÁ, Renata. *Výzkum médií: Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9. S. 55.

²¹³ Tamtéž, s. 54

²¹⁴ SCHULZ, Winfried, Helmut SCHERER, Lutz HAGEN, Irena REIFOVÁ a Jakub KONČELÍK. *Analýza obsahu mediálních sdělení. 2*, přepracované vydání. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0827-8. S. 35.

v republice, a tudíž má dosah k nejvíce občanům. Hospodářské noviny se kromě všeobecného zpravodajství věnují i ve velké míře informacím ze světa byznysu, od zbývajících periodik se tedy liší svým specifickým zaměřením. Mladá fronta DNES i Právo se zaměřují na všeobecné zpravodajství a oba deníky mají vysokou čtenost, jsou v Česku již zavedené, i proto byly vybrány.

Jak bylo již výše zmíněno, v analýze nebyly použity publicistické články, jako např. rubrika Názory v Hospodářských novinách nebo rubrika Publicistika v deníku Právo. Kódována byla pouze pražská vydání, nikoli tedy informace z krajů, v Právu se jedná o rubriku Praha – Střední Čechy, v MF DNES jde o rubriku Praha. Blesk má kromě rubriky Praha také rubriku Čechy/Morava, články byly kódovány pouze v případě, že šlo o zpravodajství z Čech. Hospodářské noviny regionální mutace nemají.

Kódovací jednotka a proměnné

Je důležité přesně vymezit kódovací jednotku, aby mohl být následně výzkum opakován.²¹⁵ Kódovací jednotka je u tištěných médií stanovena většinou prostorově, u novin jde zpravidla o články.²¹⁶

V případě tohoto výzkumu byl kódovací jednotkou článek, ve kterém se vyskytovalo jedno z následujících čtyř slov: „ANO“, „ČSSD“, „Babiš“ a „Sobotka“. Kromě politických subjektů byli vybráni i jejich vedoucí představitelé. U hnutí ANO to byl Andrej Babiš, u ČSSD byla situace komplikovanější se vznikem tzv. triumvirátu, zvolila jsem Bohuslava Sobotku, který zůstal premiérem a se stranou je spojen již dlouho, tudíž jeho jméno automaticky ČSSD evokuje.

Ve výzkumu dále následuje stanovení jednotlivých proměnných, jde o znaky, které ve výzkumu zkoumáme.²¹⁷ Proměnné dělíme na identifikační a analytické.²¹⁸ Identifikační umožňují zpětně dohledat nakódované články,²¹⁹ analytické slouží k zodpovězení výzkumné

²¹⁵ SCHULZ, Winfried, Helmut SCHERER, Lutz HAGEN, Irena REIFOVÁ a Jakub KONČELÍK. *Analýza obsahu mediálních sdělení. 2*, přepracované vydání. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0827-8. S. 40.

²¹⁶ Tamtéž, s. 39

²¹⁷ Tamtéž, s. 40

²¹⁸ Tamtéž, s. 47

²¹⁹ Tamtéž, s. 47

otázky.²²⁰ Po stanovení proměnných následuje zkušební fáze, kdy dochází k testování metody.²²¹ Vybrané proměnné jsem testovala na materiálu z prvních dvou dnů, šlo o pondělí 21. a úterý 22. srpna ve všech denících, celkem bylo nakódováno čtyřicet tři článků, na jejichž základě byly některé proměnné upraveny nebo doplněny.

Proměnné ve výzkumu byly následující:

Identifikační:

- **Datum**
- **Médium**
- **Číslo strany**
- **Typ** – zdali jde o zprávu, nebo rozhovor
- **Autor 1** – zde bylo rozlišováno, jestli text napsal autor redakce, jestli byl převzat od ČTK, jestli se vyskytl na webových stránkách nebo jestli autor není znám
- **Autor 2** – zde doplnění v případě, že text pochází od svého subjektu – např. částečně od ČTK a částečně od autora redakce
- **Počet slov** – číslem

Analytické:

- **Strana dominující článku**
 - ANO – v případě, že byla většina textu o této straně, nebo v případě, že byl veden rozhovor s politikem za ANO
 - ČSSD – v případě, že byla většina textu o této straně, nebo v případě, že byl veden rozhovor s politikem za ČSSD
 - Není dominantní strana – v případě, že jsou v textu obě strany zastoupeny stejnou měrou nebo pokud jde o text věnující se určitému tématu, kde je např. pouze jednou větou zmíněno stanovisko politika za jednu ze stran
- **ČSSD v článku?**
 - Ano
 - Ne

²²⁰ SCHULZ, Winfried, Helmut SCHERER, Lutz HAGEN, Irena REIFOVÁ a Jakub KONČELÍK. *Analýza obsahu mediálních sdělení. 2*, přepracované vydání. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0827-8. S. 48.

²²¹ Tamtéž, s. 47

– **Politik za ČSSD?**

- Jména jednotlivých politiků za ČSSD pouze, pokud je u jejich jména uvedena stranická příslušnost nebo pokud z bezprostředního kontextu vyplývá, že se jedná o politika za ČSSD. Celkem ve výzkumu figurovalo 94 politiků za ČSSD.

Pro lepší ilustraci uvádím příklad z jednoho článku:

Přijetí eura podporují také další strany: ČSSD, KDU-ČSL a piráti (...) Postoj sociálních demokratů je podobný. Premiér Bohuslav Sobotka v pondělí řekl, že setrvání v tvrdém jádru EU, a tedy přijetí eura jsou klíčové. Volební lídr strany a kandidát na předsedu vlády Lubomír Zaorálek je ale střízlivější.

Zdroj: Hospodářské noviny, 10. 10. 2017, Přežije Česko bez eura? S. 1.

Ačkoli u jména Lubomíra Zaorálka není stranická příslušnost, z bezprostředního kontextu jeho příslušnost k ČSSD vyplývá.

– **ANO v článku?**

- Ano
- Ne

– **Politik za ANO?**

- Jména jednotlivých politiků za ANO pouze, pokud je u jejich jména uvedena stranická příslušnost nebo pokud z bezprostředního kontextu vyplývá, že se jedná o politika za ANO. Celkem se ve výzkumu vyskytlo 84 politiků za ANO.

Pro lepší ilustraci uvádím příklad z jednoho článku:

Odpověď: ANO bez Andreje Babiše není ANO. Když si dokážete představit fungující ANO, z kterého odejde Babiš, Jaroslav Faltýnek a všichni zaměstnanci Agrofertu, s takovým ANO já bych se bavit.

Navazující otázka: Mohl by za ně vyjednávat Richard Brabec?

Zdroj: Mladá fronta DNES, 10. 10. 2017. Proti všem. Rozhovor s Ivanem Bartošem (Česká pirátská strana) S. 2.

Ačkoli u jména Richarda Brabce není stranická příslušnost, z bezprostředního kontextu jeho příslušnost k ANO vyplývá.

- **Další strany, které se v článcích objevily.** Konkrétní jména politiků ostatních stran zaznamenána nejsou. V článcích se vyskytly a byly zaznamenány následující strany: KDU-ČSL, KSČM, ODA, ODS, Česká pirátská strana, Realisté, Rozumní, SPD, SPO, STAN, Strana soukromníků. Svobodní, TOP 09, Trojkoalice, Zelení, Zelení pro Jedničku. Dále jsem do této kategorie zařadila, zdali v článku vystupuje prezident.
- **Hlavní téma článku**
 - Církev
 - Daně, hypotéky, majetek
 - Doprava
 - EU
 - Finance
 - Humanitární pomoc
 - Justice
 - Kultura
 - Legislativa
 - Média
 - Migrace
 - Policie, bezpečnost, armáda
 - Práce, zaměstnanost a mzdy
 - Stíhání Babiše
 - Parlamentní volby; parlamentní volby – administrativa; parlamentní volby – kampaň; parlamentní volby – průzkum; parlamentní volby – program; parlamentní volby – stranická agenda
 - Potraviny
 - Prezidentské volby
 - Průmysl
 - Služby
 - Sociální záležitosti
 - Společnost
 - Sport
 - Státní rozpočet
 - Stranická agenda
 - Školství
 - Zahraniční politika
 - Zdravotnictví
 - Zemědělství
 - Životní prostředí
- **Subtéma** – pokud bylo potřeba např. k hlavnímu tématu doplnit ještě klíčové slovo (např. nehoda, debata apod.)
- **Stíhání Babiše** – toto bylo i jedno z hlavních témat, zvolila jsem jej i jako samostatnou kategorii (nemuselo být pouze hlavním tématem, mohla být i okrajová zmínka)

- **Téma parlamentních voleb v článku**
 - Ano
 - Ne
 - Okrajově

- **Celkové vyznění článku** – toto byla jedna z klíčových kategorií pro celý výzkum. Zvolit zde šlo, zdali byl článek pro danou stranu pozitivní, neutrální nebo negativní. Pokud jedna ze stran nebo žádná ze stran (v případě, že byl článek pouze o Andreji Babišovi nebo Bohuslavu Sobotkovi bez zmínění jejich stranické příslušnosti) v článku nefigurovala, nebyla kategorie pro danou stranu vyplňována. „Pozitivně“ jsem kódovala, pokud byla strana pochválena nebo pokud byly v článku explicitně vyzdvihnuty její zásluhy. Naopak „negativně“ jsem volila např., když jedna strana kritizovala druhou, avšak kritizované straně nebyl dán prostor k reakci nebo pouze prostor zanedbatelný. „Neutrálně“ jsem kódovala v ostatních případech a např. i v případě, kdy bylo hlavním tématem stíhání Babiše, které pro hnutí ANO 2011 sice může vyznívat negativně, avšak oběma názorovým pólům byl dán stejný prostor pro vyjádření.

- **Kdo kritizuje/koho kritizuje** – zde byly názvy kritizujících stran/jména politiků a názvy kritizovaných stran/jména politiků, dále se zde občas vyskytly např. odbory či experti

- **Kdo chválí/koho chválí** – opět názvy stran a jména politiků

- **Poznámky** – pokud bylo k článku potřeba něco zaznamenat, většinou jsem zaznamenávala důvod kritiky a pochvaly

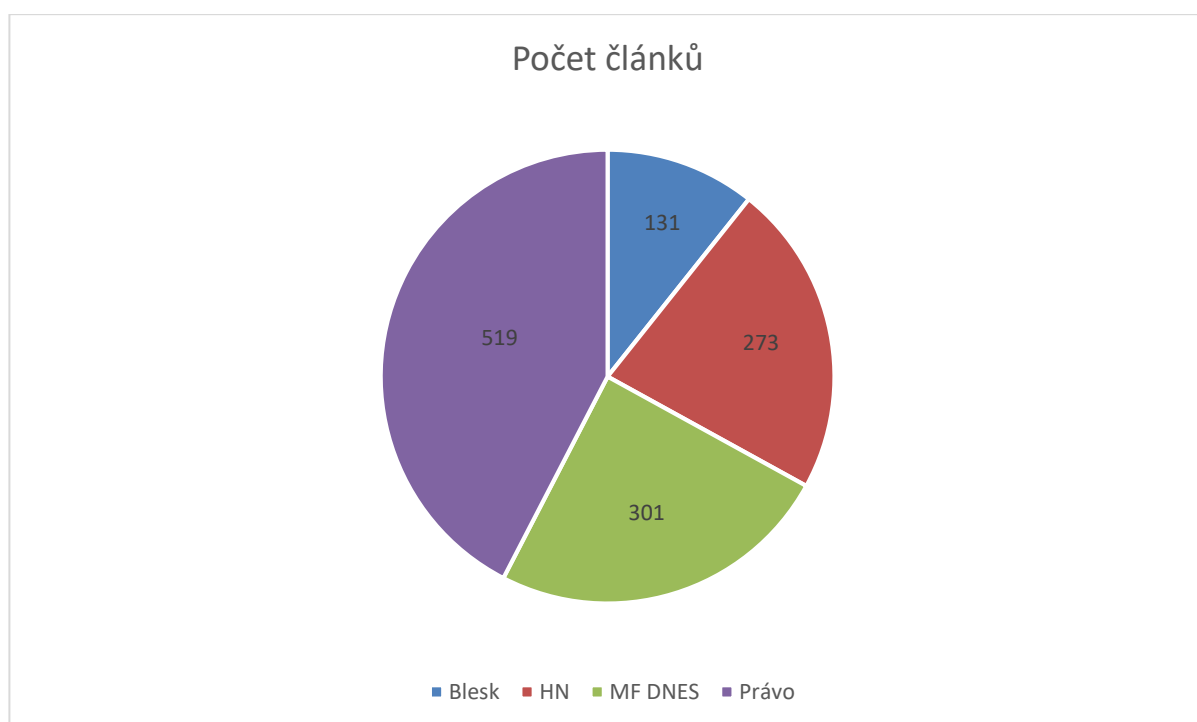
Sběr dat

Další fází výzkumu je získávání dat.²²² Pro získání dat jsem používala mediální archiv Newton Media, který ve své databázi nabízí přepis článků z tištěných médií od roku 1996.²²³ Lze v něm vyhledávat pomocí klíčových slov v daných periodikách za dané období. Data jsem získávala v období od 1. března do 28. března 2018. Další fází výzkumu je analýza a interpretace dat, které následují níže.

3.3 Výsledky a jejich interpretace

3.3.1 Celkový počet článků v daných médiích

Celkově bylo ve všech denících dohromady za zkoumané období nakódováno 1 224 článků.

Nejvíce nakódovaných článků bylo z deníku Právo, celkem 519, tento počet výrazně převyšuje ostatní periodika. Po Právu následuje MF Dnes s 301 články, dále Hospodářské

²²² SCHULZ, Winfried, Helmut SCHERER, Lutz HAGEN, Irena REIFOVÁ a Jakub KONČELÍK. *Analýza obsahu mediálních sdělení. 2*, přepracované vydání. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0827-8. S. 48.

²²³ Služby. *Newton Media* [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <https://www.newtonmedia.cz/cs/sluzby/archiv>

noviny, kde bylo nakódováno 273 článků. Nejméně nakódovaných článků bylo v Blesku, pouze 131.

Nejmenší počet nakódovaných článků v Blesku můžeme vysvětlit tím, že se toto periodikum politikou sice zabývá, ovšem informuje i o událostech ze společnosti, o zajímavostech a senzacích, a proto bylo v tomto periodiku článků pro danou problematiku logicky nejméně. Menší počet článků v HN oproti Právu můžeme vysvětlit tím, že se toto médium hodně soustředí na ekonomiku a finanční zpravodajství, což s politikou sice souvisí (např. státní rozpočet), ovšem někdy jsou tyto informace čistě byznysové. Zajímavé je ovšem srovnání MF DNES a Práva, jejichž počet článků se liší o více než 200, což je překvapivé vzhledem k tomu, že jsou to obě periodika nabízející všeobecné zpravodajství.

V úvahu však musíme vzít i to, že oproti ostatním deníkům vycházejí Hospodářské noviny pouze 5x týdně, nikoli 6x. Po vydělení počtu článků HN číslem 5 a po vynásobení tohoto výsledku číslem 6 získáme celkový počet, pokud by i Hospodářské noviny vycházely 6x týdně.

Blesk	131
Hospodářské noviny	327,6
Mladá fronta DNES	301
Právo	519

Z tabulky vidíme, že pokud by i Hospodářské noviny vycházely 6x týdně, počet nakódovaných článků by převýšil počet článků v MF DNES.

3.3.2 Strana dominující článkům – H₁

Jedním z kritérií výzkumu bylo, zdali článku dominuje hnutí ANO, strana ČSSD nebo ani jedna ze stran.

	Dominantní ANO	ČSSD	Není dominantní strana
Blesk	15 (11,45 %)	15 (11,45 %)	101 (77 %)
HN	29 (10,62 %)	19 (6,95 %)	225 (82,41 %)
MF DNES	29 (9,63 %)	21 (6,97 %)	251 (83,38 %)
Právo	45 (8,67 %)	31 (5,97 %)	443 (85,35 %)

Ve všech periodících kromě Blesku počet článků, jimž dominuje ANO, mírně převyšuje počet článků, jimž dominuje ČSSD. U zbylých periodik vyjma Blesku můžeme také vysledovat o trochu vyšší procentuální podíl článků bez dominantní strany. Potvrdila se tedy hypotéza č. 1.

Důvodem pro vyšší počet článků s dominancí ANO může být kauza trestního stíhání Andreje Babiše, která před volbami velmi silně v tisku rezonovala. Toto téma je jako hlavní téma článků, jimž dominuje ANO, v 16 případech v Právu, v 10 případech v MF DNES a ve 12 případech v Hospodářských novinách. Pokud bychom tyto články u hnutí ANO odečetli, dostali bychom přibližně stejný počet dominantních článků jako u ČSSD. ČSSD kauzu podobného rozměru před volbami neměla. Došlo sice k otevření kauzy spjaté s těžbou lithia, ovšem tam v článcích většinou vystupovaly obě strany, které byly zastoupeny stejnou měrou.

3.3.3 Celkové vyznění článků – H₂

Další z důležitých kategorií bylo celkové vyznění článků. V následující tabulce uvádím absolutní četnosti.

	Pozitivně pro ANO	Pozitivně pro ČSSD	Negativně pro ANO	Negativně pro ČSSD	Neutrálně pro ANO	Neutrálně pro ČSSD
Blesk	1	0	8	3	74	80
HN	3	2	24	6	156	160
MF DNES	1	1	18	11	192	184
Právo	13	7	39	14	303	306

Zde uvádím četnosti relativní pro lepší porovnání údajů. Porovnávám každou stranu v daném médiu zvlášť, tedy poměr např. negativních článků o ANO v Blesku vůči celkovému počtu článků o ANO v Blesku apod.

	Pozitivně pro ANO	Pozitivně pro ČSSD	Negativně pro ANO	Negativně pro ČSSD	Neutrálně pro ANO	Neutrálně pro ČSSD
Blesk	1,2 %	0 %	9,63 %	3,61 %	89,16 %	96,39 %
HN	1,64 %	1,19 %	13,11 %	3,57 %	85,24 %	95,23 %
MF DNES	0,47 %	0,51 %	8,53 %	5,61 %	90,99 %	93,87 %
Právo	3,66 %	2,14 %	10,98 %	4,28 %	85,35 %	93,58 %

Co se pozitivního vyznění článků týká, mezi stranami a danými médii jsou pouze zanedbatelné rozdíly, kategorie pozitivního vyznění článku je v porovnání s ostatními nejméně početná. Nejvyšší míru negativních článků vůči ANO vidíme v Hospodářských novinách (13,11 %) a v Právu (téměř 11 %). Negativně vyznívající články v HN se týkají zejména trestního stíhání A. Babiše a nejasností kolem činnosti finanční správy, popř. jsou tématem volby. V Právu jde také o články zabývající se trestním stíháním A. Babiše a dále zejména o články s volební tematikou, např. rozhovory s lídry ostatních stran, ve kterém se často vyjadřují právě k trestnímu stíhání. Situaci v MF DNES se budu věnovat v samostatné podkapitole. Z tabulky tedy vyplývá vyšší procentuální výskyt negativně vyznívajících článků vůči hnutí ANO oproti ČSSD, což potvrzuje první část hypotézy č. 2.

Kritika a chvála

Kritika

Blesk	ANO: 83 článků// ČSSD: 83 článků
ANO kritizuje	11 (13,25 %)
ČSSD kritizuje	13 (15,66 %)
ANO kritizováno	15 (18,07 %)
ČSSD kritizována	18 (21,68 %)

HN	ANO: 183 článků// ČSSD: 168 článků
ANO kritizuje	16 (8,74 %)
ČSSD kritizuje	16 (9,52 %)
ANO kritizováno	41 (22,4 %)
ČSSD kritizována	24 (14,28 %)

MF DNES	ANO: 211 článků// ČSSD: 196 článků
ANO kritizuje	20 (9,47 %)
ČSSD kritizuje	22 (11,22 %)
ANO kritizováno	35 (16,58 %)
ČSSD kritizována	30 (15,3 %)

Právo:	ANO: 355 článků// ČSSD: 327 článků
ANO kritizuje	44 (12,4 %)
ČSSD kritizuje	38 (11,62 %)
ANO kritizováno	85 (23,94 %)
ČSSD kritizována	60 (18,34 %)

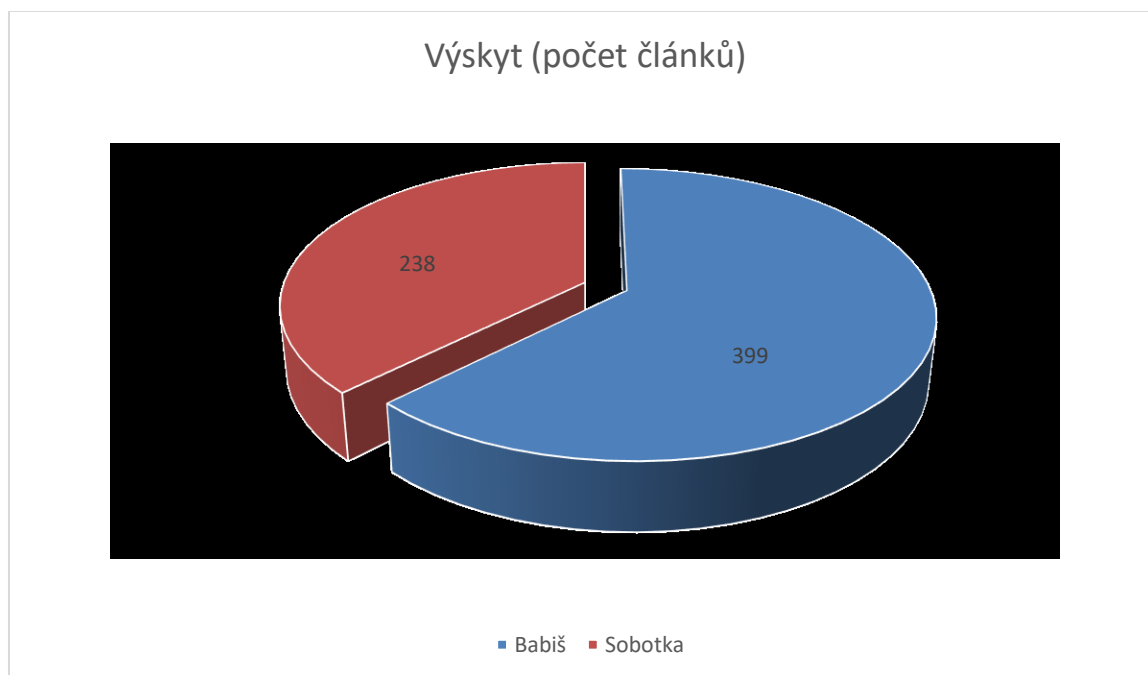
V tabulce výše jsou uvedeny počty článků, ve kterých jsou oba politické subjekty kritizovány a ve kterých je oběma dán prostor pro kritiku. Údaje byly převedeny pro lepší představu i na procenta. Počet článků, ve kterých je daný politický subjekt kritizován, je vydělen počtem článků o daném subjektu v každém periodiku. Stejně bylo postupováno v případě prostoru pro kritiku jednotlivým stranám.

Hnutí ANO je nejvíce kritizováno v deníku Právo (23,94 %), ovšem tato hodnota se liší pouze o 5,5procentního bodu oproti ČSSD (18,34 %) a oběma stranám je v tomto deníku dán prostor pro kritiku ve stejné míře. Největší rozdíl mezi oběma stranami lze vyzorovat v Hospodářských novinách, kdy je ANO kritizováno ve 22,4 % případů a ČSSD pouze ve 14,28 % případů, jedná se o rozdíl sedmnácti článků, ovšem procentuálně je kritika ANO v HN a v Právu téměř totožná. Toto potvrzuje druhou část hypotézy č. 2, že hnutí ANO je častěji kritizováno než ČSSD, i když rozdíl např. v MF DNES je velmi malý. Celkově je tak možno konstatovat, že hypotéza č. 2 se potvrdila.

Důvody kritiky se v jednotlivých denících příliš neliší. V případech, kdy je kritizována ČSSD, jde zejména o kauzu lithium těsně před volbami, o zavedení inkluze (dříve resort ministryně za ČSSD K. Valachové), o to, že premiér dal zkontrolovat důvod zvýšení ceny másla nebo o standardní předvolební boj a kritiku vládnutí. V případech, kdy je kritizováno hnutí ANO, jde nejčastěji o trestní stíhání A. Babiše, o jeho údajnou spolupráci s StB, o kritiku rozpočtu nebo o typický předvolební boj a kritiku vládnutí. Tyto důvody pro kritiku se vyskytují i v Hospodářských novinách.

Pochvala nebo ocenění se vyskytují celkem ve 21 člancích. Nejčastěji chválí ČSSD nebo premiér Sobotka, a to celkem v 9 člancích, kdy chválí hnutí ANO nebo politiky z vlastních řad.

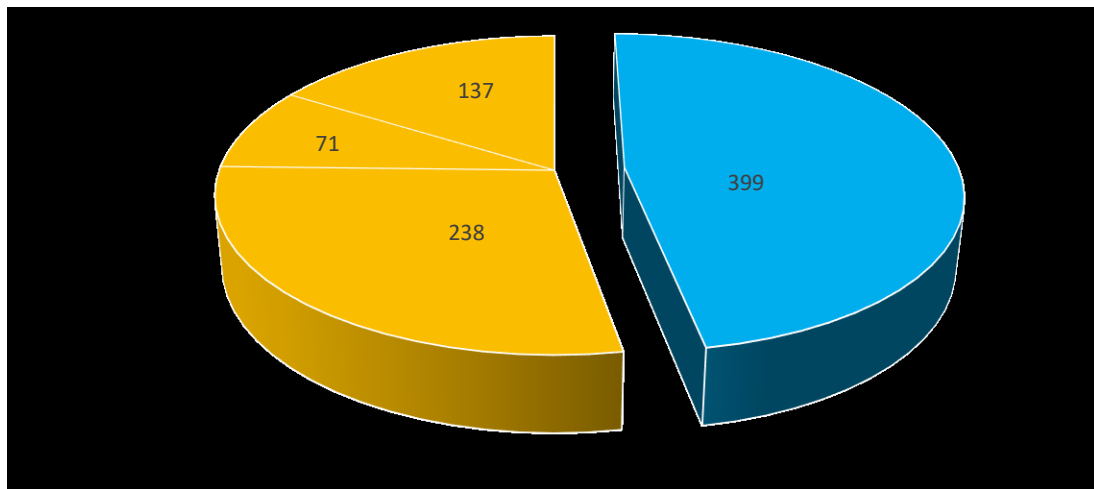
3.3.4 Nejčastěji vystupující politici – H₃

Jméno Andreje Babiše se celkově ve všech článcích ze všech médií vyskytlo 399x, jméno B. Sobotky pouze 238x, i zde lze poukázat na souvislost s tématem trestního stíhání A. Babiše, které bylo hlavním tématem ve 73 článcích (bez rozlišení dominantní strany), ale jako téma se okrajově vyskytlo i v dalších 59 článcích, celkem tento počet činí 132 článků. Pokud bychom tento počet reflektovali a odečetli, je prostor věnovaný oběma stranám přibližně stejný, nelze tedy říci, že by média preferovala jednu ze stran. Pokud bychom se zaměřili pouze na jména předsedů stran, hypotéza č. 3 by se potvrdila.

Situace lehce ve prospěch ČSSD počtem článků by nastala v případě, kdybychom ke článkům věnovaným B. Sobotkovi přičetli i články, v nichž figurují M. Chovanec (71 článků) a L. Zaorálek (137 článků), celkový součet by činil 446 článků, jak ukazuje následující graf. Jak bylo popsáno výše v teoretické části, funkce původně pro jednu osobu byla rozdělena mezi osoby tři a došlo k vytvoření tzv. triumvirátu. Pokud bychom vzali v úvahu i tuto skutečnost, hypotézu č. 3 by nebylo možné jednoznačně vyhodnotit.

Počet článků

■ Babiš ■ Sobotka ■ Chovanec ■ Zaorálek

V následujících dvou tabulkách uvádím deset nejčastěji zmiňovaných politiků v analyzovaných článcích za obě strany ze všech médií.

Politik za ANO	Počet článků
Babiš Andrej	399
Pilný Ivan	104
Faltýnek Jaroslav	90
Krnáčová Adriana	59
Pelikán Robert	53
Řok Dan	49
Brabec Richard	43
Stropnický Martin	37
Grabein Procházka Karel	19
Pokorná Jermanová Jaroslava	18

Politik za ČSSD	Počet článků
Sobotka Bohuslav	238
Zaorálek Lubomír	137
Dolínek Petr	89
Chovanec Milan	71
Havlíček Jiří	46
Marksová Michaela	40
Hamáček Jan	21
Štěch Stanislav	16
Ludvík Miloslav	16
Valachová Kateřina	15

Z ČSSD je druhým nejčastěji zmiňovaným politikem v článcích L. Zaorálek, což souvisí s jeho funkcí ministra zahraničí a volebního lídra ČSSD. Na třetím místě může být překvapivé umístění P. Dolínka, zde to patrně souvisí s kódováním pražských vydání, kde hraje výraznou roli.

U ANO je druhým nejčastěji zmiňovaným politikem po A. Babišovi I. Pilný, který převzal funkci ministra financí po předsedovi hnutí ANO. Před volbami bylo na pořadu dne mj. schvalování státního rozpočtu nebo platy učitelů, k nimž se Pilný v médiích vyjadřoval. Třetím nejčastěji zmiňovaným politikem za ANO je místopředseda hnutí, Jaroslav Faltýnek, jehož jméno se objevuje především v případech trestního stíhání v kauze Čapí hnízdo.

3.3.5 Praha

Podíváme-li se na situaci v Praze, z politiků je nejčastěji dáván prostor Petru Dolínkovi z ČSSD, náměstkovi primátorky Adriany Krnáčové za ANO, pod jehož kompetenci spadá oblast dopravy. Z hnutí ANO pak v pražských vydáních nejvíce funguje primátorka A. Krnáčová. Ovšem prostor poskytnutý oběma se značně liší. Zatímco Dolínek figuruje v 78 článcích, Krnáčová pouze ve 43. Zde hovořím především o MF DNES a Právu, jelikož HN regionální mutací nedisponují a v Blesku je počet článků menší než v ostatních denících.

Tento velký rozdíl lze vysvětlit tematickou agendou, jelikož doprava je hlavním tématem více než 43 % všech článků v pražských vydáních za sledované období, což je velmi zajímavé a překvapivé, jedná se o vysoké číslo. Téma dopravy v pražských vydáních před parlamentními volbami rezonovalo, často byla zmiňována např. dostavba pražského okruhu, dopravní situace v Troji nebo stávka taxikářů. Logicky je tedy dáván prostor politikovi, v jehož kompetenci odbor dopravy je, možným vysvětlením může být i časové vytížení primátorky.

3.3.6 MF Dnes a Andrej Babiš – H₄

Ve výzkumu jsem se také chtěla zaměřit na celkové vyznění článků ve prospěch/neprospěch hnutí ANO konkrétně v MF DNES. V teoretické části jsem zmiňovala, že skupina MAFRA byla koupena koncernem Agrofert a posléze převedena do svěřenského fondu.

Co se celkového vyznění článků týká, negativně vyznívající články pro ANO jsou v 8,53 % případů v porovnání s negativně vyznívajícími články pro ČSSD v 5,61 % případů, jde o rozdíl pouze sedmi článků.

Nyní se zaměřím na kritiku stran, počet článků se oproti podkapitole Kritika a chvála mírně zvýšil, jelikož nyní započítávám nejen zastoupení dané strany, ale výskyt jména předsedy.

Hnutí ANO nebo jeho předseda se v MF DNES vyskytují ve 224 člancích. Ve 35 člancích je hnutí nebo jeho předseda kritizován (vůči počtu celkových článků o hnutí je to 15,63 %), hnutí samo má prostor pro kritiku ve 20 člancích (vůči počtu celkových článků o hnutí je to 8,92 %).

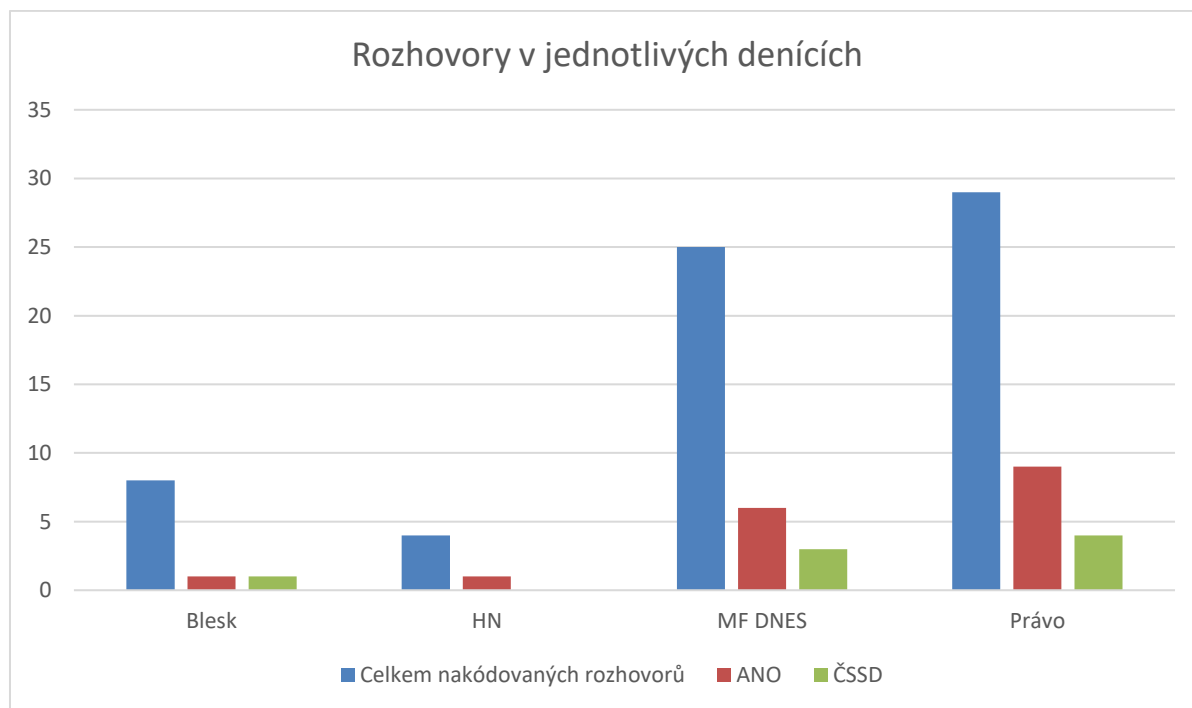
ČSSD nebo premiér v MF DNES figurují ve 212 člancích. Této straně je dán prostor pro kritiku v 18 člancích (vůči celkovému počtu článků o straně je to 8,49 %), strana nebo její předseda jsou kritizováni ve 30 člancích (vůči celkovému počtu článků o straně je to 9,46 %).

Důvod pro lehce odlišný počet článků o ANO a ČSSD byl zmíněn v předchozích podkapitolách. Z procentuálních údajů vyplývá, že stranám byl v MF DNES ve stejné míře dáván prostor pro kritiku a množství článků vyznívajících negativně pro ANO a ČSSD se téměř neliší. Můžeme zde tedy vidět rozdíl oproti Hospodářským novinám a Právu, ve kterých je počet článků kritičtějších vůči hnutí ANO vyšší. Situace v MF DNES pak může představovat určité zkreslení, jelikož s hnutím ANO byly před volbami spjaty kauzy negativně vyznívající pro dané aktéry (zejména trestní stíhání A. Babiše a J. Faltýnka), tudíž je logické, aby byl počet článků kritických vůči ANO o trochu vyšší. Může tedy jít o určité zlehčení kauz pro ANO v MF DNES, ovšem na to je vzorek analyzovaných článků malý a zapotřebí by byla další analýza. Hypotézu č. 4 tedy nelze jednoznačně potvrdit.

3.3.7 Rozhovory

Při kódování jsem rozlišovala, zdali jde o zprávu, nebo rozhovor. Rozhovor, ve kterém byla zmínka o ANO, ČSSD, A. Babišovi nebo B. Sobotkovi nebo který byl veden s těmito subjekty/politiky, se celkově vyskytl v 66 člancích. Levý sloupec následujícího grafu ukazuje počet těchto rozhovorů celkem, prostřední sloupec ukazuje počet rozhovoru vedených přímo

se zástupci ANO a pravý sloupec ukazuje počet rozhovorů vedených přímo se zástupci ČSSD. Zbylé rozhovory, ve kterých byli ANO, ČSSD, A. Babiš nebo B. Sobotka zmíněni, byly vedeny např. s odborníky nebo zástupci jiných stran.

U Blesku a HN je počet rozhovorů relativně malý, více jich bylo vedeno v MF a Právu, kdy v obou případech počtem převyšuje ANO.

V následující tabulce je celkové vyznění rozhovorů v MF DNES a Právu. Započítány byly všechny rozhovory (viz levý sloupec v předchozím grafu), tedy rozhovory jak přímo se zástupci těchto dvou politických subjektů, tak se zástupci ostatních stran a s odborníky.

	Pozitivně pro ANO	Pozitivně pro ČSSD	Negativně pro ANO	Negativně pro ČSSD	Neutrálně pro ANO	Neutrálně pro ČSSD
MF DNES	0	0	3	2	16	11
Právo	0	0	8	2	18	17

Pozitivní vyznění článků nebylo v žádném případě ani v jednom periodiku. V Právu lze vysledovat o trochu více negativní vyznění článků pro ANO, jde většinou o případy, kdy je toto hnutí někým kritizováno, v analyzovaných článcích to byly ve většině případů ostatní

strany, jde např. o ČSSD, prezidentského kandidáta Drahoše nebo firmu Kapsch, kteří hnutí ANO kritizují. Větší počet neutrálních článků pro ANO v MF DNES souvisí s tím, že ačkoli nebylo tolik rozhovorů vedeno přímo se zástupci ANO, stalo se toto hnutí předmětem ostatních interview. Jelikož je celkový vzorek – pouze 66 rozhovorů před volbami, z toho 29 v Právu a 25 v MF DNES – malý, nelze z něj vyvozovat absolutní závěry.

3.3.8 Výsledky voleb

Ve sněmovních volbách pětiprocentní hranici překročilo devět stran a hnutí.²²⁴ Na prvním místě se umístilo hnutí ANO s 29,64 % a ziskem 78 mandátů, následovala ODS s 11,32 % hlasů a 25 mandáty, na třetím místě se umístila Česká pirátská strana s 10,79 % a 22 mandáty. Čtvrté místo obsadila SPD s 10,64 % a 22 mandáty, dále KSČM se 7,76 % a 15 mandáty. ČSSD obsadila až šesté místo se ziskem 7,27 % a 15 mandáty. Dále se do Sněmovny dostaly strany KDU-ČSL, TOP 09 a STAN, všechny se ziskem jen mírně přes 5 %.

²²⁴ KONEČNÉ VÝSLEDKY VOLEB V ČR. *E15.cz* [online]. [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/volby-2017>

4 ZÁVĚR

V této bakalářské práci jsem se zabývala reflexí ČSSD a hnutí ANO v médiích před volbami do PSP ČR v říjnu 2017.

V teoretické části jsem se věnovala politickému systému České republiky, popsala jsem dělbu moci v České republice i volební systém. Dále jsem zmínila historii a předvolební program obou politických subjektů. Oproti těm jsem se věnovala i událostem, ke kterým došlo krátce před volbami, šlo mj. o trestní stíhání A. Babiše nebo vznik tzv. triumvirátu v ČSSD. Důvodem přidání této podkapitoly bylo lepší pochopení kontextu. V poslední části teoretické práce jsem se věnovala vztahu politiky a médií.

V praktické části jsem představila deníky, jejichž články jsem analyzovala, popsala jsem metodologii a nabídla interpretaci dat. Zkoumala jsem zpravodajství o ČSSD a hnutí ANO ve čtyřech denících – v Blesku, Hospodářských novinách, Mladé frontě DNES a v Právu – a to konkrétně v pražských vydáních po dobu dvou měsíců před volbami.

V práci jsem zkoumala několik kritérií. Jedním z nich byl počet článků, kterým dominuje hnutí ANO a počet článků, jimž dominuje ČSSD. Kromě Blesku ve všech ostatních denících mírně převyšoval počet článků, jimž dominuje hnutí ANO. Potvrdila se tak hypotéza č. 1. Důvodem tohoto rozdílu mohla být kauza trestního stíhání A. Babiše a J. Faltýnka, která se stala jedním z hlavních témat před volbami. Pokud bychom tuto kauzu nerefletovali, počet článků, jimž dominuje ANO, by byl přibližně stejný jako počet článků, jimž dominuje ČSSD.

Dalším z důležitých kritérií bylo celkové vyznění článků. V Hospodářských novinách a Právu je procentuálně o něco více negativních vyznění článků a kritiky vůči ANO oproti kritice ČSSD, což potvrzuje hypotézu č. 2. V MF DNES je však kritika obou politických subjektů přibližně stejná. Zde by mohlo jít o zkreslení a neobjektivitu, neboť hnutí ANO bylo spjaté s událostmi, které objektivně předmětem kritiky být měly. Domnívám se však, že jasný závěr, zdali došlo ke stranění či zkreslení, nelze učinit s ohledem na příliš malý vzorek dat a velikost identifikovaných odchylek. Hypotézu č. 4, tedy to, že MF DNES straní hnutí ANO, nelze jednoznačně potvrdit.

Věnovala jsem se i nejčastěji vystupujícím politikům za obě strany. Za ANO to byl Andrej Babiš s celkovým počtem 399 článků, za ČSSD to byl Bohuslav Sobotka s 238 články, což je rozdíl velmi výrazný. Pokud bychom však k článkům o Bohuslavu Sobotkovi připočetli i články o M. Chovancovi a L. Zaorálkovi, kteří společně s B. Sobotkou tvořili triumvirát, dostali bychom číslo 446, což by mírně převyšovalo počet článků o A. Babišovi. Hypotéza č. 3, že je v člancích častěji zastoupen předseda hnutí ANO než předseda ČSSD, se tak sice formálně potvrdila, nicméně vzhledem ke vzniku triumvirátu v ČSSD a rozmělněním pozice B. Sobotky, jsem toho názoru, že tuto hypotézu nelze jednoznačně vyhodnotit.

V pražských vydáních byl nejčastěji zmiňovaným politikem Petr Dolínek za ČSSD, se kterým bylo spojováno zejména téma dopravy.

Rozdíly mezi oběma stranami jsou, ale nejedná se o rozdíly značné. Bylo by zajímavé se důkladněji zaměřit na články o ANO v MF DNES z dlouhodobějšího hlediska a vyzorovat, zdali se toto médium v informování o hnutí ANO skutečně výrazněji odlišuje od ostatních periodik, nebo nikoli.

Tato bakalářská práce se věnovala základní analýze předvolebního zpravodajství. Do budoucna by mohlo být zajímavé provést podobnou analýzu a zahrnout do ní jak deníky, tak týdeníky, a zaměřit se na delší časové období před volbami.

Summary

This bachelor thesis reflected upon the ČSSD and the ANO movement in the media before the election to the Chamber of Deputies in October 2017. These two political parties were leading in the opinion polls in April 2017 and were therefore chosen for the analysis. ČSSD is a left-wing party with a long history, whereas the ANO movement was established recently by a businessman as a protest party.

I examined articles in four Czech dailies – Blesk, Hospodářské noviny, Mladá fronta DNES and Právo – during the two months prior to the election. In the analysis, I focused on news, not on opinion journalism, and I examined issues printed in Prague only. I analysed 1 224 articles in total. The majority of them, 519, were articles from the newspaper Právo, the minority were from the tabloid Blesk.

In the research, I looked at the objectivity, the space given to each of the parties, the criticism or the most often mentioned politicians from both parties.

In almost all dailies (apart from Blesk), the ANO movement had dominance and space in more articles than the party ČSSD. This may be due to the situation, which arose around the leader of the ANO movement, Andrej Babiš. He was accused of corruption and logically this issue was discussed very often prior to the election.

Another category which I looked at, was, if the article was neutral, positive or negative for the relevant political entities. In Hospodářské noviny and Právo, the percentage of negative articles about ANO was slightly higher than the percentage of negative articles about ČSSD. This may be due to the scandal related to A. Babiš. In Mladá fronta DNES, however, the percentage of negative articles was almost the same for both parties. Andrej Babiš was the owner of the media group MAFRA (which issues Mladá fronta DNES) and because of a possible conflict of interests, he transferred it to a trust fund. One of the issues I wanted to look particularly at, was the objectivity of this medium. The same percentage of negative articles about ANO and ČSSD may show a slight partiality of this newspaper, because from an objective point of view, the ANO movement should have been criticised more than ČSSD because of the scandal.

As I have mentioned above, there is a slight difference in the number of articles dedicated to ANO and ČSSD but in the case of the criticisms, however, this difference is not that big.

Another more detailed analysis focusing on a longer period of time and on weekly magazines could be carried out in the future in order to have more data about the information provided in the press and about their objectivity.

Použitá literatura

Knižní zdroje

BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: Od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3028-8.

BUREŠ, Jan, Jakub CHARVÁT, Petr JUST a Martin ŠTEFEK. *Česká demokracie po roce 1989: Institucionální základy českého politického systému*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4283-0.

HRDLIČKOVÁ, Lucie. *Historie Hospodářských novin a jejich vývoj v 1. a 2. období transformace tisku*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, KMS, 2010. 119 s. Vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.

CHARVÁT, Jakub a Petr JUST. *Krise politického stranictví a noví straničtí aktéři v české politice*. Praha, 2016. ISBN 978-80-87956-47-2.

JIRÁK, Jan a Blanka ŘÍCHOVÁ. *Politická komunikace a média*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0182-6.

KLÍMA, Michal. *Od totality k defektní demokracii: Privatizace a kolonizace politických stran netransparentním byznysem*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2015. ISBN 978-80-7419-139-8.

KOLÁŘ, Petr a Petr VALENTA. *Parlament České republiky: Poslanecká sněmovna*. Praha: Ivan Král – Nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-87324-00-4.

KÖPPLOVÁ, Barbara a Jan JIRÁK. *Masová média*. 2., přepracované vydání. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0743-6.

MALÍŘ, Jiří a Pavel MAREK. *Politické strany: Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861-2004. II. díl: období 1938-2004*. Brno: Nakladatelství Doplněk, 2005. ISBN 80-7239-179-8.

MCCOMBS, Maxwell. *Agenda setting: Nastolování agendy: masová média a veřejné mínění*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-591-2.

MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. 4., rozšířené a přepracované vydání. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-574-5.

SEDLÁKOVÁ, Renata. *Výzkum médií: Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9.

SCHULZ, Winfried, Helmut SCHERER, Lutz HAGEN, Irena REIFOVÁ a Jakub KONČELÍK. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2, přepracované vydání. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0827-8.

ŠTEFKOVÁ, Jaroslava. Politická satira v tištěných médiích ve volebním roce 2006 a 2010. Praha, 2011, 83 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Jan Křeček, Ph.D.

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-096-8.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4.

VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA. *Politický systém České republiky*. 2. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-337-6.

Za svobodu, spravedlnost a solidaritu. Dějiny sociální demokracie v českých zemích: Výstavní katalog. Praha: Masarykova demokratická akademie, 2016. ISBN 978-80-87348-25-3.

Elektronické zdroje

Analýza vyváženosti ČT a ČRo vzbuzuje kritiku. *Jeden svět na školách* [online]. [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <https://www.jsns.cz/projekty/medialni-vzdelavani/bulletin-medialni-vzdelavani/medialni-lahudka/analyza-ct-cro-kratka>

Babiš: Místo Mafry jsem měl koupit Blesk, byla to chyba. *Aktuálně.cz* [online]. 17.10.2014 [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/babis-nakup-medialni-skupiny-mafra-agrofertem-byla-chyba/r~2aaa5fea562211e48ee3002590604f2e/>

Babiš láká více než Peake. *IDNES.cz* [online]. 6.5.2013 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/ods-ztratila-tri-tisice-clenu-babis-laka-vice-nez-peake-ppw-/domaci.aspx?c=A130506_153744_domaci_hv

Babiš převedl Agrofert do svěrenského fondu, dohlížet na něj bude i jeho partnerka. *Česká televize* [online]. 3. 2. 2017 [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/2028378-babis-prevedl-agrofert-do-sverenskeho-fondu-dohlizet-na-nej-bude-i-jeho-partnerka>

Babiše a Faltýnka k stíhání kvůli Čapímu hnízdu. *IDNES.cz* [online]. 6.9.2017 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/snemovna-hlasovani-vydani-babis-faltynek-capi-hnizdo-p05-/domaci.aspx?c=A170905_145252_domaci_jkk

BARTONÍČEK, Radek. Zaorálek je jako volební lídr ČSSD emotivnější než Sobotka. Nedaří se mu ale točit videa a na kampaň má málo času. *IHNED.cz* [online]. 7.8.2017 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-65838320-zaoralek-je-jako-volebni-lidr-cssd-emotivnejsi-nez-sobotka-nedari-se-mu-ale-tocit-video-a-na-kampan-ma-malo-casu>

BŮNOVÁ, Michaela a Jakub KOTALÍK. Sněmovna vydala poslance Babiše a Faltýnka k stíhání kvůli Čapímu hnízdu. *IDNES.cz* [online]. 6. 9.2017 [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: Sněmovna vydala poslance Babiše a Faltýnka k stíhání kvůli Čapímu hnízdu

Blesk. *Magaziny.cz* [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <https://blesk.magaziny.cz/#celypopis>

Česká televize. *Reakce České televize na Analýzu předvolebního vysílání České televize a Českého rozhlasu (Krajské a senátní volby 2016): Shrnutí hlavních nedostatků analýzy* [online]. [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: http://img.ceskatelevize.cz/press/4827.pdf?_ga=2.136490608.1121599896.1523892515-1095780950.1444932698

Československá sociální demokracie (ČSSD). *Totalita.cz* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/vysvetlivky/s_csd.php

ČSSD v preferencích strmě padá. Kromě hnutí ANO jsou před ní také ODS a KSČM. *Česká televize* [online]. 4. červen 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/2139237-cssd-v-preferencich-strme-pada-krome-hnuti-ano-jsou-pred-ni-take-ods-a-kscm>

ČSSD zpochybnila Babišovo zbohatnutí. Sobotka mě chce odvolat, míní ministr. *iDNES.cz* [online]. 27. duben 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: [://zpravy.idnes.cz/analyza-cssd-babis-03s-/domaci.aspx?c=A170427_090006_domaci_jw](http://zpravy.idnes.cz/analyza-cssd-babis-03s-/domaci.aspx?c=A170427_090006_domaci_jw)

ČTENÁŘI DENÍKU MF DNES. *Mediální skupina MAFRA* [online]. 2017 [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: https://1gr.cz/data/soubory/mafra_all/A171113_TVE_002_MFD1723.PDF

ČTK. Mladá fronta Dnes si připomíná 65. výročí vzniku. *Deník Referendum* [online]. 9.5.2010, , 1 [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <http://denikreferendum.cz/clanek/3457-mlada-fronta-dnes-si-pripomina-65-vyroci-vzniku>

ČTK. Zeman odvolal Babiše a ministrem financí jmenoval Pilného – záznam videopřenosu. *České noviny* [online]. 24. květen 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/zeman-odvolal-babise-a-ministrem-financi-jmenoval-pilneho-zaznam-videoprenosu/1488955>Economia: Tištěné tituly. *Economia* [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/inzerce/tistene-tituly/>

E15 [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/volby/volby-2017/capi-hnizdo-neni-jediny-babisovym-problemem-pripomente-si-dalsi-kauzu-sefa-hnuti-ano-1336088>

Economia: Tištěné tituly. *Economia* [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/inzerce/tistene-tituly/>

ENCYKLOPEDIÉ ČSSD. Z HISTORIE ČESKÉ SOCIÁLNÍ DEMOKRACIE: Národnostní otázka a vnitrostranický rozkol. Vznik ČSR (1914–1920) [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.historiecssd.cz/#1>

Encyklopedie ČSSD. Z HISTORIE ČESKÉ SOCIÁLNÍ DEMOKRACIE: První krůčky (1870/71–1890) [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.historiecssd.cz/#1>

ENCYKLOPEDIJE ČSSD. Z HISTORIE ČESKÉ SOCIÁLNÍ DEMOKRACIE: Steinerova éra: Osamostatňování, vyzrání a vzrůst (1890–1914) (1870/71–1890) [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.historiecssd.cz/#1>

FROUZOVÁ, Kateřina. Sobotka rezignoval na post předsedy ČSSD. Babiš ho označil za zbabělce, který opouští potápějící se loď. *Hospodářské noviny* [online]. 14. červen 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-65767060-sledujeme-on-line-ceka-se-na-klicove-rozhodnuti-sobotky-opusti-celo-cssd-strana-se-musi-za-volebnim-lidrem-sjednotit-rika-chovanec>

Historie ANO. *ANO, bude líp. Politické hnutí* [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/cs/o-nas/historie/>

Hospodářské noviny. *Economia* [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/produkty-a-sluzby/hospodarske-noviny/>

Koaliční smlouva. *Vláda České republiky* [online]. 12. červenec 2010 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/dulezite-dokumenty/koalicni-smlouva-74245/>

Koaliční smlouva mezi ČSSD, hnutím ANO 2011 a KDU-ČSL na volební období 2013–2017. *Vláda České republiky* [online]. 29. leden 2014 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/dulezite-dokumenty/koalicni-smlouva-mezi-cssd--hnutim-ano-2011-a-kdu-csl-na-volebni-obdobi-2013---2017-115459/>

KONEČNÉ VÝSLEDKY VOLEB V ČR. *E15.cz* [online]. [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/volby-2017>

KOPECKÝ, Josef. Babiš odvrací vyhazov od Sobotky. Píše Sněmovně, jak koupil dluhopisy. *IDNES.cz* [online]. 28.4.2017 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/babis-usneseni-snemovny-poslanci-dopis-dluhopisy-hamacek-vysvetleni-1k5-/domaci.aspx?c=A170427_190528_domaci_kop

KOPECKÝ, Josef. Rusnokova vláda důvěru nezískala, už v říjnu budou nové volby. *IDNES.cz* [online]. 7. srpen 2013 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/rusnokova-vlada-neziskala-duveru-poslancu-f28-/domaci.aspx?c=A130807_152816_domaci_kop

KOPECKÝ, Josef. Sobotka se rozhodl pro překvapivé řešení: obětovat celou vládu. *IDNES.cz* [online]. 2. květen 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/sobotka-o-moznem-odvolani-babise-z-vlady-fdt-/domaci.aspx?c=A170502_095512_domaci_kop

KREJČÍŘÍK, Milan. Volby 1946. *Totalita.cz* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/volby/volby_1946.php

KREJČÍŘÍK, Milan. Volby 1946: Volební výsledky. *Totalita.cz* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/volby/volby_1946_07.php

MACH, Vladimír. Komunistická strana Československa (KSČ). *Totalita.cz* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/vysvetlivky/s_ksc.php

MEDIA KIT. Proč inzerovat v deníku PRÁVO? *Právo* [online]. 2013 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <http://www.pravo.cz/soubory/profil-ctenare.pdf>

Mladá Fronta DNES. *VoxEurop* [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <http://www.voxeurop.eu/cs/content/source-profile/593-mlada-fronta-dnes>

Mladá fronta DNES. *Mediální skupina MAFRA* [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <https://www.mafra.cz/portfolio.aspx?y=mafra/portfolio-mfd.htm>

Naše tituly [online]. [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <http://economia.ihned.cz/>

ODS ztratila tři tisíce členů, Babiš láká více než Peake. *IDNES.cz* [online]. 6.5.2013 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/ods-ztratila-tri-tisice-clenu-babis-laka-vice-nej-peake-ppw-/domaci.aspx?c=A130506_153744_domaci_hv

OTTO, Pavel. Čapí hnízdo není jediným Babišovým problémem. Připomeňte si další kauzy šéfa hnutí ANO Více na <http://zpravy.e15.cz/volby/volby-2017/capi-hnizdo-neni-jediny-babisovym-problemem-pripomente-si-dalsi-kauzy-sefa-hnuti-ano-1336088>.

Portfolio. *Mediální skupina MAFRA* [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <https://www.mafra.cz/portfolio.aspx>

Poslanecký klub ANO 2011. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=5700> ODS ztratila tři tisíce členů,

PROFIL ČTENÁŘŮ HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN. *Economia* [online]. 2012 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: http://economia.ihned.cz/403/193/file/HN_mediaprojekt.pdf

Program hnutí ANO pro volby do Poslanecké sněmovny 2017: TEĎ NEBO NIKDY. TEN JEDINÝ PROGRAM, KTERÝ POTŘEBUJETE [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.anobudlip.cz/file/edee/2017/09/program-hnuti-ano-pro-volby-do-poslanecke-snemovny.pdf>

Předčasné volby do Poslanecké sněmovny 2013. *Aktualne.cz* [online]. 23. srpen 2013 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/domaci/predcasne-volby-do-poslanecke-snemovny-2013/r~i:wiki:3882/>

RICHTER, Jan a Mirko KAŠPAR. Nová strana Karolíny Peake ponese jméno LIDEM – liberální demokraté. *iROZHLAS.cz* [online]. 3. květen 2012 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/nova-strana-karoliny-peake-ponese-jmeno-lidem---liberalni-demokrate_201205032130_mkaspar

Rozpuštění Poslanecké sněmovny. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 28. srpen 2013 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=5827>

Služby. *Newton Media* [online]. [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <https://www.newtonmedia.cz/cs/sluzby/archiv>

Sobotka si demisi nakonec rozmyslel. Na Hrad poslal návrh s odvoláním Babiše. *Česká televize* [online]. 5. květen 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/2109644-sobotka-si-demisi-nakonec-rozmyslel-na-hrad-poslal-navrh-s-odvolanim-babise>

STEM – volební preference – duben 2017. *STEM* [online]. 26. 4. 2017 [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: <https://www.stem.cz/stem-volebni-preference-duben-2017>

ŠÍDLO, Jindřich. Nejsme jako ústava, makáme. *IRozhlas.cz* [online]. 12.12.2017 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/komentare/nejsme-jako-ustava-makame_1712121757_mos

Tisková zpráva Unie vydavatelů 1.7. - 17.12. [online]. 8.2.2018 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: http://www.median.eu/cs/wp-content/uploads/docs/MP_2017_3_4Q_zprava.pdf

UNDRA, Ondřej. V TOM MÁ BABIŠ NEPOCHYBNĚ PRAVDU. *Respekt* [online]. 19.8.2017 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2017/34/v-tom-ma-babis-nepochybne-pravdu?issueId=100233>

URBÁNIKOVÁ, Marína a Jaromír VOLEK. *Prezidentské volby ve vysílání ČRo 1: Analýza objektivit a vyváženosti vybraných pořadů odvysílaných ČRo 1 Radiožurnál mezi 15.12. 2012 a 26.1. 2013* [online]. 2013, 135 s. [cit. 2018-04-21]. Dostupné z: http://media.rozhlas.cz/_binary/02949763.pdf

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.: Hlava druhá. Čl. 2. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#c25-a>

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.: Hlava druhá. Čl. 47. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#c25-a>

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.: Hlava druhá. Čl. 83. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1#c25-a>

ÚVV ČSSD zvolil deset členů předsednictva a dovolil mladé i ženy. *ČSSD* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.cssd.cz/media/tiskove-zpravy/uvv-cssd-zvolil-deset-clenu-predsednictva-a-dovolil-mlade-i-zeny/>

Vládní krize nejvíc uškodila ČSSD, ukázal průzkum. ODS přeskočila komunisty. *IDNES.cz* [online]. 26. květen 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/cvwm-pruzkum-kveten-hnuti-ano-cssd-ods-dyq-/domaci.aspx?c=A170526_111710_domaci_ale

Volební program ČSSD pro volby 2017: Dobrá země pro život. *ČSSD* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.cssd.cz/data/files/program-210x210-seda.pdf>

Volební průzkum: Krize poškodila ČSSD, trochu ztratilo i ANO. *Echo24.cz* [online]. 24. květen 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/wJ9bU/volebni-pruzkum-krize-poskodila-cssd-trochu-ztratilo-i-ano>

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 31.5. - 1.6.1996: Celkové výsledky hlasování. *Volby.cz* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/ps1996/u4>

Vydavatelství BORGIS, a.s. *Magaziny.cz* [online]. [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <https://www.magaziny.cz/vydavatelstvi/borgis-a-s/>

Výsledky voleb v České republice: Volby do Poslanecké sněmovny 2013 (konečné výsledky). *IDNES.cz* [online]. [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: <https://volby.idnes.cz/poslanecka-snemovna-2013.aspx>

ZAHRADNICKÁ, Eva. Česká televize a Český rozhlas loni zvýhodňovaly TOP 09, zjistila analýza. *IDNES.cz* [online]. 20. 12. 2017 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/ceska-televize-cesky-rozhlas-zvyhodneni-top-09-analyza-pp9-/domaci.aspx?c=A171220_151222_domaci_fer

Zeman odvolal Babiše a ministrem financí jmenoval Pilného – záznam videopřenosu. In: *České noviny* [online]. 24.5.2017 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/zeman-odvola-babise-z-vlady-nahradi-ho-poslanec-pilny/1488955>

ZLATKOVSKÝ, Michal. Víc mandátů pro ANO, trest za rozdrobené síly. Co způsobuje D'Hondtova metoda přepočtu hlasů ve volbách. *iROZHLAS.cz* [online]. 24. říjen 2017 [cit. 2018-02-25]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/volby/svobodni-a-zeleni-ve-snemovne-vyzkousejte-si-co-udela-posun-petiprocentni_1710240615_zlo

Teze bakalářské práce

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce	
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:	
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Barbara Žáčková	Razítko podatelny:
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2015	
E-mail diplomantky/diplomanta: barca.zac@centrum.cz	
Studijní obor/forma studia: Mediální studia/kombinované	
Předpokládaný název práce v češtině: Reflexe ČSSD a hnutí ANO v médiích před volbami do Poslanecké sněmovny v říjnu 2017	
Předpokládaný název práce v angličtině: Reflection of ČSSD and ANO movement in the media before the election to the Chamber of Deputies in October 2017	
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: <i>ZS 2012/2013</i>): (diplomovou práci je možné odevzdat <u>nejdříve po dvou semestrech</u> od schválení tezi) LS 2017/18	
Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků): Cílem této práce je analyzovat mediální obsahy týkající se ČSSD a hnutí ANO v době před volbami do Poslanecké sněmovny. ČSSD a hnutí ANO byly vybrány, protože patří dle dubnového (2017) průzkumu agentury STEM mezi dva hlavní favority voleb. V teoretické části popíšu politický systém České republiky, historii a program obou politických stran a rovněž výsledky voleb do Poslanecké sněmovny z roku 2013. Dále se budu věnovat vztahu médií a politiky, jak o něm pojednávají různé mediální teorie. V samotné analýze se zaměřím na to, kolik prostoru bylo oběma stranám věnováno a zdali se o nich referovalo pozitivně, negativně nebo neutrálně. Rovněž se zaměřím na aspekty týkající se těchto stran, které byly nejvíce zdůrazňovány. Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky se uskuteční ve dnech 20. a 21. října 2017, vybraných sedm periodik bude zkoumáno v období čtyř měsíců před volbami.	
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): Úvod – výběr tématu a cíl práce TEORETICKÁ ČÁST - politický systém České republiky - volby do Poslanecké sněmovny v roce 2013 - historie ČSSD a hnutí ANO - předvolební program ČSSD a hnutí ANO - vztah médií a politiky (teorie politické komunikace, nastolování agendy) PRAKTICKÁ ČÁST - Představení vybraných deníků a týdeníků - Metodologie výzkumu - Výsledky a jejich interpretace	

Závěr

Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy):

Deníky: Právo, Mladá fronta Dnes, Hospodářské noviny, Blesk

Týdeníky: Respekt, Týden, Reflex

Vybraná periodika budou zkoumána 4 měsíce před volbami, tzn. od 20. 6. 2017 do 21. 10. 2017.

Postup (technika) při zpracování materiálu:

Kvantitativní obsahová analýza

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: Od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3028-8. Kniha se zabývá dějinami českých médií od poloviny 15. století až po vývoj po roce 1989. Přínosná bude především pro krátké představení analyzovaných periodik a jejich historie.

KÖPPLOVÁ, Barbara a Jan JIRÁK. *Masová média. 2.*, přepracované vydání. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0743-6. Kniha předkládá historii masových médií, zabývá se mediálními produkty, publikem, ale také vlivem médií na společnost a účinky médií.

JIRÁK, Jan a Blanka ŘÍCHOVÁ. *Politická komunikace a média*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0182-6. Publikace přináší překlad sedmi vybraných statí šesti zahraničních autorů. Jedná se o průřez vývoje přístupů, které se zabývají vztahem mezi politickou komunikací a masovými médii.

MALÍŘ, Jiří a Pavel MAREK. *Politické strany: Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861-2004. II. díl: období 1938-2004*. Brno: Nakladatelství Doplněk, 2005. ISBN 80-7239-179-8. Publikace popisuje politické strany v různých etapách českých dějin, např. za první republiky nebo během tzv. třetí republiky. Z knihy budu čerpat informace o působení sociální demokracie v jednotlivých historických etapách.

MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace. 4.*, rozšířené a přepracované vydání. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-574-5. Publikace představuje hlavní teorie masových médií, zabývá se strukturou médií, mediálními organizacemi, ale také obsahem a příjemci. Čerpat budu především z kapitoly zabývající se zpravodajstvím a politickou komunikací.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4. Publikace představuje nejčastěji užívané metody pro výzkum médií. Metody se vztahují na výzum mediálních systémů, mediálních organizací, mediálního obsahu a účinků na veřejnost. Pro práci budu čerpat především z kapitoly o kvantitativní obsahové analýze.

SCHULZ, Winfried, Helmut SCHERER, Lutz HAGEN, Irena REIFOVÁ a Jakub KONČELÍK. *Analýza obsahu mediálních sdělení. 2.*, přepracované vydání. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0827-8. Kniha popisuje politickou komunikaci a uvádí čtenáře do tématu metod obsahové analýzy. Teoretické poznatky jsou posléze uplatněny v kvantitativní analýze zpravodajství Českého rozhlasu o tzv. vánoční krizi v České televizi. Zásadní je tato publikace kvůli informacím o uskutečnění šetření.

VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA. *Politický systém České republiky: Historie a současnost*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-718-3. Publikace popisuje principy politického systému ČR, státní instituce a zabývá se systémem politických stran. Důležitý je proces voleb do parlamentu.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let):

DOBROVODSKÝ, Martin. *Analýza politické instrumentalizace deníku Mladá fronta DNES v období před volbami do Poslanecké sněmovny PČR v roce 2013*. Praha, 2017. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Vedoucí práce PhDr. Jan Křeček, Ph.D.

JAROCHOVÁ, Erika. *Politická vyváženost zpravodajství v tisku*. Praha, 2015. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Katedra sociologie. Vedoucí práce Mgr. Petr Lupač, Ph.D.

KEJLOVÁ, Tamara. *Analýza zpravodajství českých periodik během prezidentských voleb v roce 2013*. Praha, 2014. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Vedoucí práce PhDr. Vlastimil Nečas, Ph.D.

MAŠKOVÁ, Kateřina. *Média a negativní politická kampaň: volby do PSP ČR v roce 2013*. Praha, 2015. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Vedoucí práce PhDr. Jan Křeček, Ph.D.

POHANĚL, Jan. *Volby 2012: analýza mediální stránky předvolební kampaně KDU-ČSL*. Praha, 2013. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Vedoucí práce PhDr. Pavel Dolanský.

ŠUBERTOVÁ, Sandra. *Mediální obrazy politických lídrů – volby 2010*. Praha, 2012. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Vedoucí práce PhDr. Jan Křeček, Ph.D.

Datum / Podpis studenta/ky

.....